

Szám: 34620/2010. ált.

AZ ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG HIVATALOS LAPJA

ORFK TÁJÉKOZTATÓ

Tartalomjegyzék

Utasítások

1. **60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás** a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól

I. rész UTASÍTÁSOK

Szám: 60/2010.

AZ ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

60/2010. (OT 34.) ORFK

utasítása

**a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén
követendő rendőri eljárás szabályairól**

A közlekedési balesetek, a közlekedési bűncselekmények, valamint a közlekedés körében elkövetett más bűncselekmények esetén végrehajtandó rendőri eljárások egységes és szakszerű végrehajtása érdekében kiadom az alábbi

utasítást:

I.

ÁLTALÁNOS ÉS ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

1. Az utasítás hatálya kiterjed az Országos Rendőr-főkapitányságra; az országos rendőrfőkapitány közvetlen irányítása alá tartozó szervekre (a továbbiakban együtt: területi szervek); a rendőrkapitányságokra és határrendészeti kirendeltségekre.
2. Az utasítás alkalmazásában:
 - a) közlekedési baleset: a legalább egy mozgó közúti-, vasúti-, vízi vagy légi jármű, továbbá – a közúti közlekedés körében – állatot hajtó (vezető) személy részvételével vagy ilyen jármű mozgásából eredően bekövetkezett, általában a közlekedési szabályok szándékos vagy gondatlan megszegésével gondatlanságból, illetőleg vétkesen előidézett olyan váratlan esemény, amellyel ok-okozati összefüggésben egy vagy több személy meghalt, megsérült, vagy dologi kár keletkezett;
 - b) könnyű sérüléssel járó baleset: az a közlekedési baleset, amelynek következtében kizárólag 8 napon belül gyógyuló testi sérülés vagy betegség (könnyű testi sértés) következett be;
 - c) súlyos sérüléssel járó baleset: az a közlekedési baleset, amelynek következtében legalább egy személy 8 napon túl gyógyuló testi sérülést vagy betegséget (súlyos testi sértést) szenvedett;
 - d) halálos kimenetelű baleset: az a közlekedési baleset, amelynek következtében legalább egy személy a helyszínen, vagy később, a közlekedési balesettel ok-okozati összefüggésben meghalt;

- e) tömegszerencsétlenség: az a közlekedési baleset, amelynek következtében legalább egy személy súlyos testi sértést, és legkevesebb kilenc más személy pedig legalább könnyű testi sértést szenvedett;
- f) halálos tömegszerencsétlenség: az a közlekedési baleset, amelynek következtében legalább egy személy meghalt, és további legalább kilenc más személy pedig legalább könnyű testi sértést szenvedett;
- g) közúti közlekedési baleset: a közúti közlekedés szabályairól szóló miniszteri együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) szerinti jármű vagy állatot hajtó (vezető) személy részvételével kapcsolatos közlekedési baleset;
- h) vasúti közlekedési baleset: a vasúti közlekedésről szóló törvény hatálya alá tartozó, személyszállításra és árutovábbításra szolgáló kötöttpályás közlekedési rendszert és annak tartozékait, a vasúti pályát és annak tartozékait, az üzemi létesítményeket és a vasúti járműveket érintő, a vasúti közlekedés során bekövetkező közlekedési baleset;
- i) vízi közlekedési baleset: a víziközlekedésről szóló törvény hatálya alá tartozó víziközlekedési tevékenység folytatása során bekövetkezett, vízijárművel vagy úszólétesítménnyel kapcsolatos közlekedési baleset;
- j) légi közlekedési baleset: a légiközlekedésről szóló törvény hatálya alá tartozó légiközlekedési tevékenység folytatása során a repülés tartama alatt bekövetkezett, légijárművel kapcsolatos közlekedési baleset;
- k) állatot hajtó (vezető) személy: az olyan állatot hajtó (vezető) személy, aki olyan állattal vesz részt a közlekedésben, amellyel közös haladásához – az állat testi adottsága (mérete, tömege, fizikai ereje) alapján – az állat irányítása elengedhetetlen;
- l) közlekedési baleset utólagos bejelentése: a közlekedési baleset bekövetkezését vagy a felfedezését követően nem haladéktalanul olyan balesetről tett bejelentés, amelynek helyszínét a közlekedési balesettel érintett valamennyi jármű elhagyta;
- m) helyszínelő: helyszínelő, helyszínelő és balesetvizsgáló, technikus, segédtechnikus, vizsgáló beosztásba kinevezett vagy ilyen beosztásból fakadó feladatokra vezényelt személy;
- n) bizottság: a közlekedési baleset helyszínén történő eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező rendőri szerv, illetve ügyészség tagjaiból, a szemle végrehajtása céljából létrehozott, legalább két főből álló csoport;
- o) helyszínes bűncselekmény: a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény (a továbbiakban: Btk.) Különös Részében meghatározott olyan bűncselekmény, amelynek elkövetése során a tanúsított magatartás vagy ennek következménye a környezetben az elkövetést tükröző elváltozást hozott vagy hozhatott létre, továbbá azon bűncselekmények, amelyek elkövetési helye a tényállási elemek, illetve a felderítés tekintetében jelentőséggel bírnak vagy bírhatnak.

3. Ezen utasításban meghatározottakat kell alkalmazni

- a) a közlekedési balesetek,
- b) a Btk. közlekedési bűncselekményekről szóló fejezetében meghatározott helyszínes bűncselekmények,
- c) a közlekedés körében elkövetett más helyszínes bűncselekmények (pl. segítségnyújtás elmulasztása, gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés, foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés, közérdekű üzem működésének megzavarása),
- d) mozgójármű részvételével bekövetkezett rendkívüli halál
(a továbbiakban együtt: baleset) miatt szükséges helyszíni szemle, illetve helyszíni intézkedés (a továbbiakban együtt: helyszíni eljárás), valamint az ezekhez kapcsolódó egyéb intézkedések során.

4. Olyan baleset esetén, amelynél az eltűnt személyek felkutatásának és a rendkívüli halálesetek kivizsgálásának rendjéről szóló miniszteri rendelet alkalmazásának van helye, ezen utasítás előírásait a rendkívüli halál esetén követendő rendőri eljárás szabályzata kiadásáról szóló ORFK utasításban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

II.

AZ ÜGYELETI SZOLGÁLATOK BALESETEK BEJELENTÉSÉT KÖVETŐ ELSŐDLEGES INTÉZKEDÉSEI, JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉGEI, EZEK DOKUMENTÁLÁSA

5. A baleset bejelentésekor a bejelentést fogadó hivatalból köteles tisztázni az esemény helyét és vélhető kimenetelét az illetékesség, valamint a hatáskör megállapítása érdekében.
6. A bejelentéseket az ügyelet állományának a rendőrségi ügyeleteken rendszeresített nyilvántartások egységes kezelési rendjéről szóló ORFK utasításban foglaltaknak megfelelően, a Robotzsaru NEO Integrált Ügyviteli és Ügyfeldolgozó rendszer (a továbbiakban: Robotzsaru NEO) ügyeleti eseménynaplójában, az ott meghatározott tartalommal kell rögzítenie azzal, hogy amennyiben a baleset következtében forgalomkorlátozásra kerül sor, úgy az erre vonatkozó adatokat – a Robotzsaru NEO ügyeleti moduljának „Forgalom korlátozás rögzítése” elnevezésű menüpontjába – a helyszín szerint illetékes ügyelet állományának kell rögzítenie.
7. Abban az esetben, ha a közúti közlekedési balesetet a balesettel érintett, helyszínen tartózkodó járművezető jelenti be, fel kell kérni, hogy a rendőr megérkezéséig a KRESZ 58. §-ában foglaltaknak megfelelően járjon el.
8. A bejelentést követően
 - a) a rendelkezésre álló adatok mérlegelése alapján azonnal intézkedni kell az intézkedésre jogosult rendőr vagy – indokolt esetben – helyszínbiztosító rendőr helyszínre küldésére;
 - b) ha a baleset miatt autópálya, autóút, országos főközlekedési út, továbbá forgalmi szempontból kiemelt jelentőségű egyéb út, valamint vízi út, vasúti pálya egy szakasza elzáródott vagy azt le kell zárni, értesíteni kell az ORFK Főügyeletét és a közlekedési útvonal (pálya) kezelőjét.
9. Az ügyészség nyomozási hatáskörébe tartozó ügyekben, továbbá a több ember halálát okozó, vagy tömegszerencsétlenséget előidéző közlekedési bűncselekmény gyanúja esetén – a helyszínen történő ügyészi részvétel lehetőségének biztosítása érdekében – haladéktalanul értesíteni kell a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyészséget.
10. Annak érdekében, hogy a Közlekedésbiztonsági Szervezet részére pontos bejelentést lehessen tenni, a bejelentővel tisztázni kell
 - a) légiközlekedési baleset, repülőesemény és légiközlekedési rendellenesség esetén a légiközlekedési balesetek, a repülőesemények és a légiközlekedési rendellenességek szakmai vizsgálatának szabályairól szóló miniszteri rendeletben, illetve a kizárólag állami légitárművel bekövetkezett légiközlekedési balesetek, repülőesemények és légiközlekedési rendellenességek szakmai vizsgálatának részletes szabályairól,

- valamint a kizárólag állami léggépjárművel összefüggő üzemeltetési vizsgálat szabályairól szóló miniszteri rendeletben,
- b) súlyos víziközeledési baleset és rendkívüli hajózási esemény esetén a súlyos víziközeledési balesetek és a rendkívüli hajózási események vizsgálatának részletes szabályairól szóló miniszteri rendeletben,
- c) súlyos vasúti baleset, a vasúti baleset és a váratlan vasúti esemény esetén a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának részletes szabályairól szóló miniszteri rendeletben meghatározott adatokat és körülményeket.
11. Baleset utólagos bejelentése esetén – amennyiben a késedelem az eljárás eredményességét veszélyezteti, továbbá a személyi és tárgyi jellegű egyéb bizonyítékok beszerzése érdekében szükséges – azonnal intézkedni kell szemle tartására, továbbá a személyi és tárgyi jellegű egyéb bizonyítékok beszerzésére. Egyéb esetben jegyzőkönyvet („Jegyzőkönyv bejelentésről, feljelentésről”) kell felvenni azzal, hogy az ügyesség, illetve a Közlekedésbiztonsági Szervezet irányába teljesítendő értesítési kötelezettségnek ilyen esetben is eleget kell tenni.

III. BALESETEK HELYSZÍNÉNEK BIZTOSÍTÁSA

12. A baleset helyszínét alapvetően a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló miniszteri rendeletben (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) foglaltaknak megfelelően kell biztosítani, amelynek keretében a szemlebizottság, illetve a szemlét lefolytató helyszínelő (intézkedő rendőr) feladata különösen:
- a) gondoskodni a baleset sérültjeinek haladéktalan orvosi ellátásáról, a szakszerű elsősegélynyújtásról,
- b) intézkedni a további balesetek bekövetkezésének elhárítására, ennek érdekében gondoskodni, illetve intézkedni a helyszín megfelelő megjelöléséről, körülhatárolásáról, annak a közlekedés résztvevői számára kellő távolságból történő észlelhetőségéről,
- c) az ismeretlen részes(ek)re vonatkozó adatok gyűjtése, a forrányomon üldözés lehetősége esetén az üldözés késedelem nélküli teljesítése,
- d) a helyszín változatlanságának biztosítása, lezárása, őrzése,
- e) intézkedés – szükség esetén – terelő út kijelölésére,
- f) gyorsforgalmi úton történt vagy arra kiható balesetnél a szükséges intézkedések megtétele végett az út kezelője értesítésének kezdeményezése,
- g) szükség esetén intézkedés a megfelelő létszámú rendőri erő helyszínre vezénylése érdekében,
- h) tájékozódás a kriminalisztika alapkérdéseinek figyelembevételével, kiegészítve a következőkkel:
- ha) hány fő sérült, milyen az állapotuk, hol vannak,
- hb) kik a sérültek, mi a balesetben való részvételi minőségük,
- hc) kik az ügyben szereplő járművezetők, hol vannak,
- i) a szükséges biztonsági intézkedések megtétele:
- ia) robbanó, sugárzó, tűzveszélyes és egyéb környezetkárosító anyagokkal kapcsolatban tűzszerészek, a polgári- és katasztrófavédelem értesítése,
- ib) tűzoltóság értesítése,
- ic) intézkedés kommunális járművek igénybevételére,

- j) a tett megállapításokról és foganatosított intézkedésekről az ügyelet részére jelentésadás,
 - k) az ittasság és a vezetési képességre hátrányosan ható szer fogyasztásának ellenőrzése,
 - l) megtudni és megfigyelni:
 - la) történt-e változás az időjárás-, út-, illetve látási viszonyokban,
 - lb) hivatkoztak-e műszaki hibára,
 - lc) megváltoztatták-e a helyszínt (ide értve a baleset résztvevőinek helyzetét és felsőruházatát), ha igen, ki és miért,
 - m) tanúk felkutatása és visszatartása, adataik rögzítése,
 - n) segítségnyújtás a szemlebizottságnak (tanúk felkutatása, mintavételre történő előállítás, ismeretlen személyazonosságú sérültek, elhunytak kilétének megállapítása stb.),
 - o) bűnjelek, járművek, szállítmányok, gazdátlanul maradt értékek ideiglenes őrzése,
 - p) a forgalom elterelésének vagy megindításának biztosítása,
 - q) a kialakult forgalmi- és esetleges veszélyhelyzettel kapcsolatban az ügyelet tájékoztatása,
 - r) a Szolgálati Szabályzatban meghatározottak szerint jelenteni a kikerkező bizottságvezetőnek vagy intézkedő rendőrnek a tett megállapításokról és intézkedésekről.
13. A helyszínről való bevonulás után el kell készíteni a Szolgálati Szabályzatban foglaltak szerinti írásbeli jelentést, és azt meg kell küldeni a helyszíni eljárást lefolytató rendőri szervnek.

IV. A BALESETEKNÉL ELJÁRÓK

Általános előírások

14. Amennyiben a baleset feltételezett okozója magatartásával bűncselekményt valósít meg, vagy a baleset személysérülést eredményez, illetve rendkívüli halált okoz, úgy a helyszíni eljárást a rendőri szervben belüli feladatmegosztásnak megfelelő szervezeti egység, szervezeti elem állományához tartozó helyszínelőnek kell végrehajtania.
15. Az utasítás 14. pontja alá nem tartozó közlekedési baleset esetén a helyszíni eljárást a közlekedésrendészeti szervezeti egységek, szervezeti elemek egyenruhás közterületi szolgálatot teljesítő állományának, lehetőleg helyszínelőnek kell végrehajtania.
16. Az alábbi feltételek együttes fennállása esetén a rendőri szerv vezetőjének vagy a szerv ügyeletének egyedi döntése alapján a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező rendőri szerv közlekedésrendészeti szervezeti egységek, szervezeti elemek egyenruhás közterületi szolgálatot teljesítő állományán túlmenően más egyenruhás közterületi szolgálatot ellátó állománya is eljárhat, ha
- a) a közlekedési baleset kizárólag dologi kárt eredményezett,
 - b) a cselekmény szabálysértésnek minősül vagy az utasítás 32. pontja szerinti eset alkalmazása merült fel,
 - c) a kivételesen nagy szolgálati leterheltségből fakadó intézkedési késedelem elkerülése érdekében ez szükséges.

17. Amennyiben a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező rendőrkapitányságon nincs rendszeresített közlekedésrendészeti egyenruhás közterületi állomány, úgy azon balesetnél, amelyre az utasítás 16. pont *a)* és *b)* alpontjai szerinti feltételek együttesen teljesülnek, a rendőrkapitányság más egyenruhás közterületi szolgálatot ellátó állománya is eljárhat.

Egyes személyeket érintő balesetekre vonatkozó eljárás rendje

18. A baleset kimenetelétől és annak jogi minősítésétől függetlenül minden esetben helyszínelő köteles lefolytatni a helyszíni eljárást, amennyiben:
- a)* a baleset érintettje
- aa)* a köztársaság elnök,
 - ab)* az Országgyűlés elnöke,
 - ac)* országgyűlési képviselő,
 - ad)* európai parlamenti képviselő,
 - ae)* országgyűlési biztos és külön biztos,
 - af)* az Állami Számvevőszék elnöke, alelnökei,
 - ag)* az Alkotmánybíróság bírója,
 - ah)* a Legfelsőbb Bíróság elnöke,
 - ai)* bíró,
 - aj)* a legfőbb ügyész,
 - ak)* ügyész,
 - al)* diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló egyéb mentességet élvező személy,
 - am)* a Kormány tagja,
 - an)* az ORFK, a területi szervek, a rendőrkapitányság vagy a határrendészeti kirendeltség osztály-, vagy ennél magasabb beosztású vezetője,
 - ao)* államközi szerződés alapján Magyarországon tartózkodó idegen haderő tagja,
- b)* az előjáró erre utasítást ad.

A rendőrség állományát érintő balesetekre vonatkozó eljárás rendje

19. Amennyiben az általános szabályok alapján a baleset miatt helyszíni eljárásra kötelezett rendőri szerv szerinti megyei rendőrfőkapitány (Budapest rendőrfőkapitánya), azok helyettese, valamint a területi szervek közlekedésrendészeti osztályvezetője (főosztályvezetője) a baleset résztvevője, az elfogulatlan és tárgyilagos eljárás biztosítása érdekében a helyszíni eljárást másik (szomszédos) megyei rendőrfőkapitánysághoz tartozó rendőri szervnek kell lefolytatnia. A helyszíni eljárás megkezdéséig a helyszínt, az erre vonatkozó szabályoknak megfelelően biztosítani kell.
20. Amennyiben a baleset érintettje a baleset miatt helyszíni eljárásra kötelezett szervezeti egység állományához tartozó személy, a helyszíni eljárást a megyei rendőrfőkapitányság másik rendőrkapitányságának, ennek hiányában egy másik megyei rendőrfőkapitányságnak kell lefolytatnia.
21. A helyszíni eljárást követően a továbbiakban eljáró hatóság kijelölése végett a helyszínen eljáró rendőri szervnek az ügy iratait – szükség esetén a kizárásra vonatkozó indítvánnyal együtt –
- a)* büntető, illetve közigazgatási hatósági ügyben – a szolgálati út megtartásával – közvetlenül,

- b) szabálysértési ügyben a baleset helye szerint illetékes rendőrkapitányságon keresztül meg kell küldenie az utasítás 19. pontja szerinti esetben az Országos Rendőr-főkapitányságra, az utasítás 20. pontja szerinti esetben pedig a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságnak.
22. Az utasítás 19. és 20. pontja szerinti eljárási rend független a baleset kimenetelétől, és attól, hogy szolgálatban vagy szolgálaton kívül lévő rendőr az érintett.

A Magyar Honvédség személyi és technikai állományát érintő közúti közlekedési balesetekre vonatkozó külön rendelkezések

23. A Magyar Honvédség személyi és technikai állományát érintő közúti közlekedési balesetek esetén a Magyar Honvédség személyi és technikai állományát érintő közúti közlekedési balesetek esetén követendő eljárásról szóló utasításban foglaltaknak megfelelően kell eljárni.

V.

A BALESETEK MIATTI ELJÁRÁSOK RENDJE

Elsődleges intézkedések

24. A bejelentést követően a lehető legrövidebb időn belül ki kell vonulni a helyszínre, és meg kell kezdeni a körülmények tisztázását.
25. A körülmények tisztázása során a helyszíni eljárást gyorsan, pontosan, szakszerűen, rekonstruálhatóan és hitelesen kell lefolytatni.
26. A helyszínre érkezést követően a Rendőrségről szóló törvény (a továbbiakban: Rtv.) alapján felvilágosítás kérés keretében tájékozódni kell a következőkről:
- a) hol, mikor, hogyan, miért történt a baleset,
 - b) kik a résztvevői és milyen minőségben (járművezető, utas, gyalogos stb.),
 - c) a sérült (elhunyt) személyek száma, a sérülés mértéke,
 - d) mely járművekkel vettek részt az eseményben,
 - e) a helyszínen történt-e valamilyen változás vagy változtatás, amennyiben történt, mi változott, mit változtattak meg, és azt ki, mikor és milyen okból tette.
27. Az összegyűjtött elsődleges adatokat értékelni kell abból a szempontból, hogy felmerül-e bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja, illetve történt-e rendkívüli halál. Amennyiben ezek közül valamelyik felmerül, úgy a helyszíni eljárást a baleset jogi minőségének megfelelően a büntetőeljárás, a szabálysértési eljárás, illetve a közigazgatási hatósági eljárás szabályai alapján kell lefolytatnia a helyszínelőnek, illetve a bizottságnak.
28. Abban az esetben, ha a közlekedési balesettel kapcsolatban jogsértés gyanúja felmerül, és további eljárás lefolytatása válik szükségessé, de a balesettel összefüggésben az érintett jármű vezetője a jármű műszaki hibájára hivatkozik, a helyszínen és az azt követően alkalmazandó eljárási szabályt ezen járművezetői nyilatkozattól függetlenül kell megválasztani, és a helyszíni, valamint az azt követő eljárás során ezt a körülményt is tisztázni kell.

A helyszíni eljárás végrehajtásának módja

29. Amennyiben a balesettel összefüggésben bűncselekmény gyanúja vagy rendkívüli halál merül fel, úgy kötelező szemlét végrehajtani, melyről jegyzőkönyvet kell felvenni. A helyszín állapotát leírással, a mérések eredményeit is tartalmazó helyszínvázlaton, továbbá képfelvételen kell rögzíteni.
30. Amennyiben a balesettel összefüggésben szabálysértés gyanúja merül fel, úgy – az utasítás 31. pontjában foglalt esetet kivéve – a helyszínen tett megállapításokról jegyzőkönyvet kell felvenni. A helyszín állapotát helyszínvázlaton, továbbá az Rtv.-nek a kép- és hangfelvétel készítésre vonatkozó szabályaira figyelemmel képfelvételekkel rögzíti.
31. Figyelmeztetést alkalmazni vagy helyszíni bírságot kiszabni – jogszabályi feltételek teljesülése esetén is – csak abban az esetben lehet, ha a baleset személysérülést nem eredményezett, és közlekedési vagy közlekedés körében elkövetett más bűncselekmény gyanúja nem merült fel.
32. Amennyiben sem bűncselekmény, sem szabálysértés gyanúja nem merül fel, és rendkívüli halál sem történt, a baleset körülményeit az általános szempontokra tekintettel az Rtv. 32. §-a szerinti felvilágosítás-kérés keretében a jelenlévők megkérdezése, továbbá a helyszín megtekintése révén tisztázni kell. A tett megállapításokról jelentést kell készíteni, és a helyszín állapotát az Rtv. 42. § (1) bekezdésére figyelemmel képfelvételekkel kell dokumentálni.
33. A baleset miatt szükséges szemlét bizottságnak kell végrehajtania:
 - a) ha a baleset maradandó fogyatékoságot, tömegszerencsétlenséget vagy halált okozott,
 - b) olyan, a Btk. által három évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetéssel fenyegetett bűncselekmény gyanúja esetén, amelynek tettese ismeretlen,
 - c) olyan, a törvény által egyévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetéssel fenyegetett bűncselekmény gyanúja esetén, amelynek tettese ismeretlen,
 - d) ha, az előljáró – a baleset jelentőségére, az elvégzendő feladat mértékére vagy összetettségére tekintettel – erre utasítást ad.
34. A bizottságvezetői feladatokat a baleset helye szerint illetékes, hatáskörrel rendelkező rendőri szerv közlekedésrendészeti szervezeti egységének, szervezeti elemének vezetője vagy a rendőri szerv állományába tartozó nála magasabb beosztású személy, avagy az általuk kijelölt tiszti beosztású személy köteles ellátni, kivéve, ha az ügyész veszi át a bizottság vezetését. Ettől eltérni kizárólag jogszabályban meghatározott olyan esetben lehet, amikor a késedelem elháríthatatlan kárral vagy veszéllyel járna.
35. A bizottság munkájában (jogi vagy szakmai indokoltság alapján) részt vesznek (részt vehetnek), de annak nem tagjai:
 - a) a hatósági tanúk,
 - b) szakértő, szaktanácsadó,
 - c) döntése alapján az ügyész.
36. A szemle irányítását a bizottság vezetője végzi, aki felelős a szemle jog- és szakszerű lefolytatásáért. Feladatait a bizottság tagjainak közreműködésével látja el.

37. A bizottság vezetője, illetve ennek hiányában az eljárási cselekményt végrehajtó helyszínelő a helyszínbiztosításra vonatkozó feladatokon túl köteles különösen az alábbiakra:
- a) a lefolytatott eljárási cselekményekre vonatkozó jogi szabályok és kriminalisztikai elvek, módszerek gyakorlati érvényesítésére,
 - b) az eljárás eredményességét és hitelességét elősegítő rendszeresített technikai eszközök alkalmazására,
 - c) a hatósági tanúkra vonatkozó jogok, kötelezettségek gyakorlásának biztosítására,
 - d) az ittasság ellenőrzés elvégzése, illetve az erre irányuló intézkedések megtételére,
 - e) a szemle tervszerű végrehajtására, nyomok, anyagmaradványok felkutatására és rögzítésére (biztosítására), tárgyi bizonyítékok lefoglalására (visszatartására), azok szakszerű és hiteles csomagolására, a baleset ismeretlen résztvevőinek felkutatását elősegítő elsődleges intézkedések bevezetésére,
 - f) szükség esetén szakértő, szaktanácsadó kirendelésére, a bizottság munkájában történő bevonására,
 - g) a baleset részeseinek, tanúinak meghallgatására, illetve az erre irányuló intézkedések megtételére,
 - h) az eljárási cselekmény jegyzőkönyvének és mellékleteinek pontos, hiteles elkészítésére, illetve elkészíttetésére és ellenőrzésére,
 - i) a helyszínen megjelent, a sérült személyek ellátásában, a baleset következményeinek felszámolásában, illetve további káros következmények elhárításában közreműködő szervezetekkel (szervezetekkel) – mentőkkel, polgári- és katasztrófavédelemmel, tűzoltókkal, közlekedési vállalatok, kommunális szervek dolgozóival, képviselőivel – való együttműködés irányítására,
 - j) a keletkezett kár növekedésének megelőzése, a romlandó áruk továbbszállítása, a szállítmányok ideiglenes őrzése érdekében szükséges intézkedések megtételére,
 - k) gondoskodni a baleset következtében felügyelet nélkül maradt kiskorú személyek, valamint az életüket veszített vagy intézkedésre képtelenné vált személyek járműveinek, tárgyainak, értékeinek biztonságba helyezéséről,
 - l) a jogszabály által előírt esetekben – a rendőrkapitánysági és megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysági ügyeletek, illetve a más rendőri szervek szükség szerinti igénybevételeivel – intézkedni a hozzátartozók kiértesítéséről,
 - m) biztosítani a forgalom lehető legrövidebb időn belüli megindítását, a rendőrkapitánysági és megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysági ügyeletek közreműködésével szükség esetén – amennyiben erre lehetőség van – intézkedni terelőútvonal kijelölésére és a forgalom részleges vagy teljes elterelésére, illetve ennek megszüntetésére,
 - n) a bevezetett forgalomkorlátozásról, annak módjáról (mértékéről), várható időtartamáról, illetve ennek megszüntetéséről (megszűnéséről) az ügyelet értesíteni,
 - o) engedélyezni a baleset helyszínére történő belépést, illetve az onnan való eltávozást.
38. Hatósági tanúnak lehetőleg olyan személyt kell választani, aki foglalkozása vagy képzettsége folytán rendelkezik olyan ismerettel, amely alkalmassá teszi arra, hogy megértse és követni tudja a bizottság tevékenységét.
39. Hatósági tanú nem lehet a balesettel érintett személy vagy az, aki a balesetért való felelősség vagy más körülmény miatt a balesetben érdekelt, továbbá a tanú.

40. Amennyiben az eljárási cselekmény során hatósági tanút alkalmaztak, akkor a jegyzőkönyvön kívül a helyszínen készített, a helyszínt ábrázoló és annak méreteit tartalmazó vázlatot is alá kell írattni vele.
41. A rendőri szervek bűnügyi szervezeti egységei, szervezeti elemei az eredményes felderítés és bizonyítás érdekében a rendőri szerv közlekedésrendészeti szervezeti egységei, szervezeti elemei kérésére a bűnügyi eszköztárhoz tartozó módszerek alkalmazásával kötelesek segítséget nyújtani az ismeretlen személy és holttest azonosításához, ujj-, szag- és egyéb nyomok szakszerű rögzítéséhez.
42. Abban az esetben, ha a vizsgálatot végző orvos a közlekedési útvonalon vagy annak közelében talált holttesten vagy öntudatlan állapotban lévő sérült személyen balesetből származó vagy arra utaló sérülést (nyomot) nem valószínűsít, és a helyszín adatai nem utalnak közlekedési balesetre, a helyszíni eljárást a bűnügyi szolgálat köteles lefolytatni. Szükség esetén a közlekedésrendészeti szervezeti egysége, szervezeti eleme – a sajátos közlekedési ismereteket igénylő tevékenység vonatkozásában – segítséget nyújt a helyszíni adatok rögzítéséhez.

Helyszínrre vonatkozóan rögzítendő adatok és jellemzők

43. A helyszíni eljárás során meg kell állapítani és rögzíteni kell a baleset helyszínének a szemle (intézkedés) végrehajtása során (megkezdésekor, és amennyiben a végrehajtás során változik, akkor az annak során létrejött), meglévő jellemzőit, sajátosságait, így különösen:
- a) a baleset helyének pontos megnevezését és megjelölését, az alkalmazandó közlekedési szabályok szerinti besorolását,
 - b) az időjárási, látási, forgalmi és útviszonyokat,
 - c) a baleset helyszínének általános és speciális jellemzőit,
 - d) a baleset helyszínének méreteit,
 - e) a látást, láthatóságot, észlelést, észlelhetőséget befolyásoló körülményeket,
 - f) a megvilágítás jellemzőit,
 - g) a közlekedési pálya méreteit, minőségét, állapotát, esetleges hibáit,
 - h) a forgalomszervezési sajátosságait, kitérve a közlekedést szabályozó jelzésekre, azok meglétére, esetleges hiányára, az általuk adott jelzésekre, azok észlelhetőségére, működési jellemzőire, rendellenességekre,
 - i) a járművekre vonatkozó megengedett legnagyobb sebességérték(ek)et,
 - j) a forgalomirányítás módját és annak rendjét,
 - k) az ott lebonyolódó forgalom jellemzőit, összetételét,
 - l) a járművek, forgalom technikai eszközök és egyéb tárgyak elhelyezkedését,
 - m) a baleset következtében a közlekedési pályán, járművekben és személyeken bekövetkezett változásokat, így:
 - ma) a balesetben résztvevő járművek, személyek és jelentőséggel bíró tárgyak, anyagmaradványok feltalálási helyét,
 - mb) a járműveken (tárgyakon), személyeken és a közlekedési pályán feltalált nyomokat, elváltozásokat, azok helyét, méretét (kiterjedését), egyéb jellemzőjét,
 - mc) a változások (elváltozások) létrehozásának (létrejöttének) körülményeit, a balesettel való összefüggéseit (pl. a baleset oka vagy eredménye).

Személyekre vonatkozóan rögzítendő adatok

44. A helyszíni eljárás során meg kell állapítani és rögzíteni kell a balesetben részt vevő személyek adatait és a baleset szempontjából jelentőséggel bíró egyéb jellemzőit is, így különösen az alábbiakat:

a) személyekre vonatkozó adatok:

- aa) személyazonosító adatai: családi és utóneve(i), születési családi és utóneve(i), neme, születési helye és ideje, anyja születési családi és utóneve(i);
- ab) lakcím adatai: állandó lakóhelyének, illetve tartózkodási helyének címe; [település megnevezése (a fővárosban a kerület megnevezése is), postai irányítószáma, a közterület neve és jellege, a házszáma (ennek hiányában a helyrajzi száma), ezen belül az épület, lépcsőház, szint, emelet és ajtó száma, illetőleg megjelölése];
- ac) amennyiben nem a lakcímén érhető el, azon hely címe, ahol elérhető;
- ad) állampolgársága;
- ae) személyazonosító (személyi) igazolványának száma;
- af) telefonszáma(i), elektronikuslevél-címe(i);
- ag) járművezetők esetén a vezetésre jogosító okmány(ok) megnevezése, sorszáma; orvosi érvényességi ideje, érvényesített kategóriák, és azok megszerzésének dátuma, PÁV (pályaalkalmasság vizsgálati) kategóriák;
- ah) az adott tevékenységgel kapcsolatos esetleges (orvosi vagy PÁV stb.) korlátozások, járművezetéstől történő eltiltások.

b) személyekre vonatkozó jellemzők:

- ba) a biztonságos közlekedés szempontjából jelentőséggel bíró csökkent képessége (így például mozgáskorlátozottság, csökkent halló- vagy látóképesség, sérülés, gyógyszerfogyasztás);
- bb) sérült vagy meghalt személy esetén általában a mért vagy becsült testsúlya, magassága, felsőruházatának anyaga, színe, mozgásának jellemzői (baleset előtti haladásának sebességét, folyamatosságát) és mindazon körülmények, melyek az észlelhetősége, vagy az ő részéről az észlelési, illetve cselekvési lehetősége körében jelentőséggel bírnak;
- bc) passzív biztonsági eszközök [pl. biztonsági öv, gyermekbiztonsági rendszer, motorkerékpár-bukósisak, kerékpáros fejkendő, fényvisszaverő mellény (ruházat) mentőmellény] használatára vonatkozó megállapítások;
- bd) kábítószer, egyéb kábító hatású anyag, lelki működést befolyásoló gyógyszer (a továbbiakban együtt: vezetési képességre hátrányosan ható szer), valamint szeszital általi befolyásoltság tünetei, továbbá vezetési képességre hátrányosan ható szer és szeszital fogyasztására utaló jelek.

Járművekre vonatkozóan rögzítendő adatok

45. A helyszíni eljárás során meg kell állapítani, és rögzíteni kell a balesetben részt vevő járművek adatait és a baleset szempontjából jelentőséggel bíró jellemzőit, így különösen az alábbiakat:

a) járművekre vonatkozó adatok:

- aa) hatósági jelzése vagy egyedi azonosító jele, a jármű kategóriája, gyártmánya, típusa, színe, tömeg adatai, szállítható személyek száma, terhelhetősége, műszaki érvényessége, kocsi vagy járatszáma, külső méretei, hajtóanyaga;
- ab) a felelősségbiztosítási fedezet fennállása, a kötvény száma, a kiállítója, érvényessége;

- ac)* az alváz- és motorszáma, gyári száma, azonosító száma (a jármű okmányaiban feltüntetettel egyeztetni kell, és a lehetőségek figyelembe vételével ellenőrizni kell, hogy történt-e rajtuk változtatás);
- ad)* tulajdonosának, üzembentartójának, üzemeltetőjének adatai;
- ae)* utasok száma, a járműben (járművön) elfoglalt helyük;
- af)* rakománya, annak súlya, mérete, elhelyezési, szállítási és rögzítési módja;
- b)* járművekre vonatkozó jellemzők:
 - ba)* a műszaki állapotra vonatkozóan mindaz, amely a jármű irányíthatóságára, észlelhetőségére, biztonságos közlekedésére hatással van;
 - bb)* az aktív (a jármű irányíthatóságát befolyásoló) és passzív (baleset bekövetkezése esetén, annak kimenetelét enyhítő) biztonsági berendezések megléte, állapota, működőképessége, működésbe lépésre utaló körülmények;
 - bc)* világító-, jelzőberendezések állapota, beállítására vonatkozó mérési eredmények, megállapítások, a kapcsolók helyzete (ha kétséget kizáró módon nem állapítható meg ezen berendezések balesetkori működése, az izzót – akár törött, akár ép állapotban van – eredetben biztosítani kell);
 - bd)* idegen járművektől, tárgyaktól, személyektől származó nyomok, anyagmaradványok, rongálódások jellege, mérete, elhelyezkedésük, ezek keletkezési körülményei;
 - be)* menetadatokat rögzítő készülékkel fel van-e szerelve.

Helyszíni eljárás végrehajtása

- 46. A helyszíni eljárás során fel kell kutatni a helyszínen lévő nyomokat, elváltozásokat, rongálódásokat és anyagmaradványokat, ennek során tisztázni kell a feltalált nyomok, anyagmaradványok, elváltozások keletkezésének körülményeit, illetve ezeknek a baleseti összképbe való illeszkedését, kiemelt jelentőséget tulajdonítva a baleset (ütközés, elütés, felborulás, pályaelhagyás) bekövetkezésének és folyamatának körülményeire (pontos helyére, a járművek helyzetére és mozgására) közvetlenül utaló nyomok, anyagmaradványok, elváltozások rögzítésére.
- 47. A síkbeli (térbeli) kiterjedéssel rendelkező nyomok, anyagmaradványok, elváltozások és tárgyak helyzetének rögzítésekor azok középpontjának helyzetét, valamint a kiterjedésük mértékét kell méretekkel rögzíteni. A nyomokkal kapcsolatban a nyomközepek távolságán túlmenően a nyom szélességét és annak rajzolatát is rögzíteni kell.
- 48. Amennyiben a helyszíni eljárást bizottság hajtja végre, a bizottság tagjai vagy vezetője által tett megállapításoknak, tudomásukra jutott információknak el kell jutniuk a bizottság valamennyi tagjához.
- 49. Kiemelt figyelmet kell rá fordítani, és rögzíteni kell, hogy a balesetre tipikusan jellemző, annak következtében szükségszerűen keletkező nyomok, anyagmaradványok, elváltozások megtalálhatóak-e a helyszínen, ha nem, akkor annak mi az oka.
- 50. Az elszóródott anyagmaradványok elhelyezkedésének rögzítésekor meg kell állapítani a terület kiterjedését (legtávolabbi pontok helyét), valamint azt a területet, ahol az anyagmaradványok a legnagyobb sűrűséggel helyezkednek el.

51. A közlekedési pályán és annak tartozékain, a közlekedési eszköz haladási nyomvonalá közelében, valamint a járműveken feltalált elváltozásokat olyan szempontból is meg kell vizsgálni, hogy azok a baleset okai, avagy a baleset következményei. Az ezzel összefüggésben tett megállapításokat a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.
52. Figyelemmel kell lenni arra, hogy a helyszínen és járműveken korábban történt balesetből, járműjavításból is keletkezhetnek nyomok, anyagmaradványok, elváltozások, ezért a nyomok, anyagmaradványok, elváltozások feltalálási helyét, állapotát, szennyezettségét, létrejöttük körülményeit és időpontját, továbbá az eljárásra okot adó balesettel való okozati kapcsolatukat is gondosan vizsgálni, értékelni kell.
53. A helyszín jelentősebb, a balesettel összefüggésben létrejött, utólag nem ellenőrizhető (rekonstruálható) jellemzőinek (járművek, nyomok, anyagmaradványok elhelyezkedésének, kiterjedésének) méreteit az útburkolaton krétával vagy erre alkalmas más eszközzel fel kell tüntetni, és a fényképfelvételeket úgy kell elkészíteni, hogy azokon a feliratok láthatóak és olvashatóak legyenek.
54. A fellelt, de nem a balesettel összefüggésben keletkezett nyomokat, anyagmaradványokat is rögzíteni kell a keletkezésükkel kapcsolatos körülményekre (keletkezésük időpontjára) utaló tényekkel és következtetésekkkel (megállapításokkal) együtt.
55. A szemlét ki kell terjeszteni mindazon területre, személyre és tárgyra,
 - a) ahol, illetve amelyen a balesettel összefüggésbe hozható nyomok, anyagmaradványok, elváltozások feltalálása valószínűsíthető, valamint
 - b) amely, illetve aki a helyszínen vagy a helyszín megközelítésére vonatkozó közlekedési szabály, illetve elvárt közlekedési magatartás megítélése szempontjából információt tartalmaz vagy tartalmazhat.
56. A jármű (gyalogos) baleset előtti közlekedési pályáját (közlekedési nyomvonalát) a baleset előtti haladási sebességétől függő hosszban meg kell vizsgálni, és azt be kell mutatni.
57. A pályának legalább olyan hosszú szakaszát kell megvizsgálni, amelyen a baleset helyén alkalmazandó közlekedési szabályt meghatározó jelzések vannak vagy lehetnek elhelyezve, de ez a szakasz nem lehet rövidebb annál, mint ahonnan a balesetben résztvevő személy a veszélyhelyzet észlelte, illetve ahonnan észlelnie kellett volna a baleset elkerülése érdekében. Vizsgálni kell továbbá azt is, hogy az út jellege, fizikai jellemzői (pl. állapota, méretei) az előbbieken meghatározott szakaszon változnak-e.
58. A helyszínnak az utasítás 56-57. pontjai szerinti részének jelentőséggel bíró jellemzőit legalább leírással és lefényképezéssel rögzíteni kell.
59. Az eljárást, különösen a szemlét (halott szemlét) úgy kell lefolytatni, hogy az ne sértse a hozzátartozók kegyeleti érzéseit és a közszemérmét.
60. Amennyiben a jármű menetíró (menetregisztráló) berendezéssel van felszerelve, eredetben biztosítani kell a menetíró lapo(ka)t (tachográf-korongó(ka)t), szalago(ka)t, illetve az elektronikus adatokat. Ezzel egyidejűleg ellenőrizni kell, hogy a menetíró lapon (szalagon, korongon) az előírt adatok (jármű rendszáma, egyedi azonosító jele, az

alkalmazás kezdetének időpontja, és a kilométer-számláló állása stb.) szerepelnek-e, továbbá fel kell rajta tüntetni a kivétel helyét, időpontját és a kilométer-számláló állását, és – amennyiben erre lehetőség van – a jármű vezetőjével a lapot alá kell írni, majd avonatközö szabályok szerint le kell foglalni (vissza kell tartani).

61. Abban az esetben, ha a balesetben részes jármű elektronikus menetregisztráló készülékkel van felszerelve, intézkedni kell a rögzített adatok letöltésére, illetve az ehhez szükséges technikai feltételek hiányában – büntetőeljárás esetén – a számítástechnikai rendszer útján rögzített adatok megőrzésére kötelezésre.
62. A hagyományos izzólámpával ellátott világító és jelzőberendezések működőképességének ellenőrzése előtt meg kell arról győződni, hogy az izzólámpa fizikailag ép-e. Amennyiben a lámpabúra vagy a foglalata nem épp, avagy a búra a foglalatból kimozdult, akkor az izzólámpát le kell foglalni (vissza kell tartani), és az ellenőrzést az izzólámpa eltávolítása után kell elvégezni.
63. A helyszín általános képét, valamint a felkutatott nyomokat, anyagmaradványokat, elváltozásokat leírással, lerajzolással és fényképezéssel kell rögzíteni. Szükség esetén a nyomokat, anyagmaradványokat – az előző módszerek mellett – megmintázással vagy egyéb módon is rögzíteni, illetve eredetben is biztosítani kell.
64. A jegyzőkönyvben és annak mellékleteiben a járművekkel (tárgyakkal), személyekkel és a közlekedési pályával, illetve az azokon bekövetkezett változásokkal kapcsolatos tényyszerű megállapítások rögzítésén túlmenően – de kizárólag azokra alapozottan és azokra hivatkozva – ki kell térni a baleset bekövetkezésével vagy annak mozzanataival kapcsolatosan levonható következtetésekre is.
65. Minden esetben – már a helyszínen – bizonyítékokat kell gyűjteni arra, hogy a járművet ki vezette a baleset időpontjában, ki hol tartózkodott a járműben, a járműből ki honnan szállt ki, illetve a mentés során kit honnan mentették ki.
66. Az eljárás során tisztázni kell a felelősség és annak mértéke szempontjából jelentőséggel bíró mindazon – így különösen észlelhetőségi (láthatósági, hallhatósági stb.) – körülményeket, amelyek a későbbiekben nem, nehezen vagy kevésbé hitelesen rekonstruálhatóak.
67. A gumiabroncsok belső nyomásának mérését minden esetben a helyszínen – és lehetőleg a helyszíni eljárás kezdetén – kell elvégezni az esetleges nyomásvesztésből eredő hibák kizárása végett.
68. Minden esetben tisztázni kell, hogy a feltalált fék-, sodródási- ún. „laposfutási” nyomot melyik jármű mely tengelyén lévő melyik gumiabroncsa hozta létre. Ennek érdekében rögzíteni kell a nyom jellemzőit, továbbá meg kell vizsgálni, hogy a járművek gumiabroncsain, azok futó- és oldalfelületén van-e az úttal, illetve „laposfutás” esetén a belső felületén a keréktárcsa peremével való érintkezésből eredő elváltozás. Fékezett kerekeken – akár feltalálható, akár nem a kerék futófelületétől (gumiabroncsától) származó látható fékezési nyom – vizsgálni kell, hogy található-e a futófelületen (gumiabroncsan) a fékezésre utaló tipikus, csúszás miatt keletkező kopás vagy egyéb felületi nyom, illetve gumiabronccsal felszerelt kerék esetén a felületen a fékezés során létrejött gumi „morzsalék”.

69. Amennyiben a balesetkor mozgásban lévő jármű valamelyik kereke a szemle végrehajtásakor légvesztett, akkor annak meghatározása érdekében, hogy a légvesztés a baleset következtében jött létre, avagy a légvesztés még a baleset előtt következett be, vizsgálni kell, hogy van-e ún. „laposfutás”-ból eredő,
- a) a gumibroncs és a keréktárcsán lévő elválkozás,
 - b) az út felületén a keréktárcsa peremei vagy a gumibroncs által létrehozott (általában két párhuzamos futású, egymástól a keréktárcsa peremeinek távolságával közel megegyező távolságra elhelyezkedő) nyom.
70. Abban az esetben, ha a jármű lassulási képessége jelentőséggel bír, és a jármű műszaki állapota lehetővé teszi, lehetőleg a balesetkori körülmények mellett (járműsebesség és terhelés; útviszony) el kell végezni vagy végeztetni a jármű lassulásmérését. Ezt olyan esetben is végre kell hajtani, amikor a kérdéses járműtől az esemény során nem maradt hátra látható féknyom. A tényleges körülmények rögzítése mellett a mérést akkor is el kell végezni, ha jármű lassító képességét befolyásoló körülmények eltérnek a balesetkor fennálltaktól.
71. A helyszíni eljárás során a baleset helyszínének, a résztvevő járműveknek és személyeknek ezen utasításban meghatározott adatai és jellemzői közül kizárólag azoknak a vizsgálatától lehet eltekinteni, amely jellemzőknek a baleset szempontjából való jelentősége kétséget kizáróan, mérlegelés nélkül kizárható, vagy amelyekhez olyan technikai eszköz szükséges, amellyel az eljáró rendőri szerv nem rendelkezik és az nem áll rendelkezésre a helyszínen. Amennyiben az utasítás 16-17. pontjaiban foglaltak alkalmazására került sor, a helyszín méreteit – mérőeszköz hiányában – becsléssel kell megállapítani.
72. Az utasítás 71. pontja szerinti elvet kell alkalmazni a baleset résztvevőinek és tanúinak meghallgatásakor tisztázandó kérdések tekintetében is.
73. Amennyiben a helyszínt biztosító rendőr részéről ez nem történt meg, az ittasság ellenőrzést a baleset helyszínén történő intézkedés megkezdésekor, az ittasság ellenőrzésről szóló ORFK utasításban foglaltaknak megfelelően kell végrehajtani.
74. Abban az esetben, ha sérült személytől a véralkohol-vizsgálathoz szükséges vérminta levétele meghiúsult (pl. a sérült állapota, az orvos a mintavételt megtagadta), azonnal intézkedni kell az orvosi ellátás során levett vérmintának – az orvosi célú felhasználását követő – lefoglalása iránt.
75. Vezetési képességre hátrányosan ható szer fogyasztásának gyanúja esetén a mintavételre a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt lévő járművezetőkkel szemben alkalmazandó rendőri intézkedésekről szóló módszertani útmutató kiadásáról szóló ORFK utasításban foglaltaknak megfelelően kell intézkedni.
76. A balesetekkel kapcsolatosan elvégzendő feladok végrehajtásához szaktanácsadót kell igénybe venni, amennyiben a bizonyítási eszközök felkutatásához, megszerzéséhez, összegyűjtéséhez vagy rögzítéséhez különleges szakismeret vagy a felmerülő szakkérdésekben felvilágosítás szükséges.

A képfelvétel készítésére vonatkozó szabályok

77. A feltalált nyomokat, elváltozásokat sorszámozott táblákkal kell megjelölni.
78. A helyszín állapotának és a baleset következményeinek rögzítése során az alábbi színes képfelvételeket kell elkészíteni:
- a) a baleset részeseinek (vezető, járművezető, gyalogosok) haladási irányából, a helyszín felé közelítve, változó távolságból, valamint a haladási iránnyal ellentétes irányból,
 - b) a helyszín tágabb környezetéről áttekintő (vonat- vagy körpanoráma) képsorozat,
 - c) közeli és közvetlen közeli felvételek az ütközés (elütés) helyéről, a feltalált elváltozásokról, nyomokról (sodródási, csúszási, fékezési, vonszolási, ujj-tenyérnyom),
 - d) a járművek helyzetéről, rongálódásairól, utas- és rakteréről, a világító-, jelző- és biztonsági berendezéseinek meglétéről és állapotáról (működőképességéről), a kapcsolók helyzetéről, a vezetőülés beállításáról, a gumiabroncsok állapotáról, a futófelület profilmélységéről,
 - e) leszakadt vagy személysérülést okozó alkatrészekről, tartozékokról,
 - f) az elhunyt személyről, illetve feltalálási helyéről, a sérült vagy olyan személyről, akinek a baleset következtében szükségszerűen sérülést kellett volna szenvednie,
 - g) a hátramaradt értékekről.
79. Az utasítás 78. pont a) alpontja szerinti felvételeken be kell mutatni a megközelítés útvonalát legalább olyan hosszban, amely szükséges lett volna a jármű fékezéssel történő megállításhoz az adott körülmények (út- és járműjellemzők) mellett a jármű tényleges, vagy ennek ismeretének hiányában az adott járműre megengedett legnagyobb sebesség mellett. A felvételekkel be kell mutatni az adott út
- a) vonalvezetését,
 - b) felépítését, azaz azt, hogy az adott utat a közúti, a vasúti, a vízi közlekedést szabályozó normák szerint milyen részek alkotják (így például forgalmi sávok, leállósáv, útpadka, autóbusz forgalmi sáv, kerékpár út, kerékpár sáv, járda), továbbá azok állapotát,
 - c) forgalmi rendjét, valamint az alkalmazandó közlekedési szabályt meghatározó jelzéseket, így például a forgalmat irányító személyek, fényjelző készülékek, jelzőtáblák (előjelző táblák) és útburkolati jelek meglétét (vagy hiányát), elhelyezkedését, állapotát, továbbá az általuk mutatott jelzést és annak észlelhetőségét a közlekedés azon résztvevője helyzetéből, akire a jelzés vonatkozik.
80. Az utasítás 78. pont b)-g) alpontjai szerinti felvételeket úgy kell elkészíteni, hogy az áttekintő felvételeken azonosítani lehessen a közelebbi képeken részletesen ábrázolt tárgyakat (személyeket), nyomokat, anyagmaradványokat, elváltozásokat (sérüléseket) és azok elhelyezkedését.
81. Amennyiben lehetséges, a baleset helyszínét felülnézetből is le kell fényképezni.
82. A balesettel érintett járműről készített részletfelvételeken a teljes jármű állapotát be kell mutatni.

83. Az utasítás 78. pont f) alpontja szerinti felvételen
- a) az elhunyt személyt úgy kell bemutatni, hogy az alkalmas legyen a személyazonossága megállapítására, ezen túlmenően ábrázolni kell az elszenvedett sérüléseit és egyedi ismertető jegyeit is,
 - b) az elszenvedett sérüléseket, létrejött külsérelmi nyomokat vagy azok hiányát oly módon kell ábrázolni, hogy azok alapján lehessen megállapításokat tenni vagy következtetéseket levonni a baleseti mechanizmusra, annak körülményeire (így például a gyalogos haladási irányára), a személyek járműben elfoglalt helyére és helyzetére, a passzív biztonsági eszközök (a biztonsági öv, gyermekbiztonsági rendszer vagy motorkerékpár-bukósisak) használatára, avagy a használatuk elmulasztására.
84. A balesetben részes személyeken (ruházatukon), járműveken, járművekben, tereptárgyakon, út- és forgalomtechnikai berendezéseken, útfelületen feltalált nyomok, anyagmaradványok, elváltozások fényképezéssel történő rögzítésekor a nyomhordozó (anyagmaradvány) mellé, továbbá a vezetőülés és a kormánykerék beállításainak rögzítésekor az ülőlap, háttámla, illetve a kormánykerék és a jármű nem deformálódott karosszéria elemei közé hossz- és magassági irányba mérőrudat kell helyezni vagy mérőszalagot kell kifeszíteni (metrikus felvétel), amelyről olyan felvételeket kell készíteni, hogy azokon látható legyen a mérőrúd vagy a mérőszalag méretbeosztása, továbbá az, hogy a beosztás kezdőpontja a jármű melyik részén helyezkedik el.
85. Amennyiben jelentőséggel bír az a körülmény, hogy a tanú honnan észlelte a baleset bizonyos körülményeit, akkor fényképfelvételt kell készíteni arról, hogy a tanú a balesetkor tartózkodási helyéről hogyan láthatta az eseményt.
86. Amennyiben a közlekedési baleset valamely érintettje a helyszínt jogellenesen elhagyta, és ezért kiléte ismeretlen, a helyszín közelében lévő érdeklődő személyekről áttekintő felvételt kell készíteni.
87. Abban az esetben, ha az időjárási, a látási vagy az útviszonyok megváltozása, avagy más ok miatt (így például a mentés szükségsszerű következményeként) a feltalált helyszín állapota fényképfelvételen később nem rögzíthető, a kiérkezés után haladéktalanul – egyéb intézkedéseket megelőzően – el kell készíteni a feltalált helyszín állapotát bemutató felvételeket.
88. Abban az esetben, ha az élet- vagy műszaki mentés (kárelhárítás), a mentésben részt vevő járművek helyzete a helyszín és elváltozásainak képfelvételen történő akadálytalan rögzítését zavarják, a felvételek elkészítését ezen körülmények megszűnte után meg kell ismételni.
89. A helyszíni eljárás során az esemény (cselekmény) egyes mozzanatainak rekonstruálásakor, a rekonstruált helyzeteket ábrázoló felvételek készítése során a felvétel-készítésre vonatkozó általános szabályok szerint kell eljárni.
90. Az állókép mellett – amennyiben annak technikai feltételei adóttak – mozgókép-felvételen is dokumentálni kell az utasítás 78. pontjában foglaltakat, továbbá az eljárás menetét. A mozgókép készítésekor a felvételen ábrázoltakat – hangrögzítés céljából – előszóban kommentálni kell. A mozgókép rögzítésére kizárólag digitális képrögzítő eszköz (eljárás) alkalmazható.

91. Az éjszaka és korlátozott látási viszonyok mellett bekövetkezett balesetek helyszínéről készített felvételeket nappali (nem korlátozott) látási viszonyok között is meg kell ismételni. Ettől abban az esetben lehet eltérni, ha az éjszakai vagy korlátozott látási viszonyok között készített felvételek alkalmasak a helyszínnek és környezetének a szükséges térbeli kiterjedéssel és részletességgel történő bemutatására.

Érintettek, tanúk meghallgatása

92. A helyszíni eljárás adatai alapján a baleset bekövetkezésével okozati összefüggésben feltehetően szabályszegést elkövető személy (feltételezett okozó) meghallgatását az Rtv. szerinti felvilágosítás kérés keretében
- a) a nyilatkozattétel, valamint az önmagára és hozzátartozójára nézve terhelőnyilatkozat-tétel megtagadásának – az alkalmazott eljárási szabály szerint őt megillető – jogára, továbbá
 - b) a hamis vád és a hatóság félrevezetése törvényi következményeire történő figyelmeztetést követően kell végrehajtani.
93. Az utasítás 92. pontjában meghatározott személyek közé nem tartozó személy (tanú) meghallgatását az Rtv. szerinti felvilágosítás kérés keretében
- a) az önmagára és hozzátartozójára nézve terhelőnyilatkozat-tétel megtagadásának – az alkalmazott eljárási szabály szerint őt megillető – jogára, továbbá
 - b) a hamis vád és a hatóság félrevezetése törvényi következményeire történő figyelmeztetést követően kell végrehajtani.
94. A meghallgatás megkezdése előtt tisztázni kell, hogy a meghallgatni kívánt személynél fennáll-e a környezetében zajló folyamatok, jelenségek észlelését, felismerését befolyásoló korlátozó tulajdonság vagy körülmény.
95. A meghallgatás során tisztázni kell mindazon körülményeket, amelyek a történeti és törvényi tényállás megállapítása szempontjából jelentőséggel bírnak, így különösen az alábbiakat:
- a) a meghallgatott pontos tartózkodási helyét a baleset időpontjában,
 - b) a közlekedésben való részvételi formáját (járművezető, utas, gyalogos, valamilyen szolgálati feladatot ellátó személy),
 - c) a baleset körülményeit:
 - ca) időjárási, látási, forgalmi és útviszonyokat,
 - cb) a járművek haladási irányát, sebességét,
 - cc) a baleset bekövetkezte előtti forgalmi helyzeteket,
 - d) a jármű terhelését, kik és hol tartózkodtak a járműben,
 - e) a rakomány mennyiségét és jellegét, a rakomány rögzítésének módját,
 - f) a járművek világító, jelző, és biztonsági berendezéseinek működését,
 - g) mi volt az a közlekedési helyzet vagy más esemény, amelyre a baleset előzményeként a meghallgatott, illetve más személy reagált,
 - h) milyen körülmények akadályozták vagy segítették (akadályozhatták vagy segíthették) a baleset résztvevőit a veszélyhelyzet felismerésében,
 - i) a résztvevők hogyan reagáltak a felismert helyzetre, ki és mit tett a baleset elkerülése érdekében,
 - j) hogyan következett be a baleset,
 - k) megítélése szerint a baleset miért, vagy kinek a hibájából következett be,

- l) a helyszín állapotában történt-e változás, változtatás, ha igen ez miben nyilvánul meg, és ki, mikor, milyen okból tette,
 - m) a baleset résztvevői hozzávetőleg mekkora sebességgel közelítették meg a baleset helyszínét,
 - n) a telephelyről való elindulástól a baleset bekövetkezéséig időben, km-ben mennyit vezetett,
 - o) közlekedési ismeretének és vezetési gyakorlatának színvonala, a baleset útvonalának ismeretét,
 - p) mióta vezeti azt a járművet, járműtípust, amellyel a balesetkor közlekedett,
 - q) közvetlenül a baleset előtt vagy a baleset elkerülése érdekében tett műveletek (fékezés, kormányzás stb.) során tapasztalt-e rendellenességet a járművel kapcsolatban, műszaki hibára hivatkozik-e,
 - r) a jármű vezetője (a szolgálatban lévő személy) fogyasztott-e, és ha igen, akkor mikor, milyen és mekkora mennyiségű szeszes italt,
 - s) járművezetői (az adott szolgálati tevékenységgel kapcsolatos) gyakorlatát (időben, km-ben),
 - t) a biztonságos vezetésre (szolgálat ellátásra) való alkalmasságát, a baleset előtti időszakban vezetéssel (szolgálatban) vagy pihenéssel töltött idejét.
96. Az elsődleges tájékozódás után lehetőleg azt a személyt kell elsőként meghallgatni, aki a legnagyobb valószínűséggel fog érdemi adatokat közölni, így azt, akinek a balesetért való felelőssége vagy a baleset résztvevői irányába fennálló elfogultsága nem merült fel, a kívülálló tanút, a jármű utasát. A sorrend megállapításánál másodlagos szempont annak figyelembe vétele, hogy a balesetnek ki mennyi részletét figyelhette meg, a balesetről milyen részletesen tud nyilatkozni.
97. Amennyiben indokolt, a sérültet még az elszállítása előtt – állapotától függő részletességgel – meg kell hallgatni, ez azonban nem hátráltathatja az orvosi ellátását.
98. Csoportos személyszállítással összefüggő közlekedési baleset esetén a részesek közül a sértetteken kívül tanúként csak azokat kell meghallgatni, akik a baleset körülményeiről érdemleges adatokat közölhetnek.
99. A helyszíni eljárás során törekedni kell a meghallgatott személyek elmondásai között vagy az elmondások és a helyszín adatai között felmerült ellentmondások feloldására.
100. A meghallgatott személyek által elmondottakat a meghallgatást végző rendőrnek jelentés formájában kell írásba foglalni, és amennyiben ennek technikai feltételei adottak, a meghallgatás előtti figyelmeztetést, az erre adott választ, valamint a meghallgatás során közölteket digitális hangfelvételen rögzíteni kell.

Együttműködés a helyszínen

101. A helyszíni eljárás során a vonatkozó jogszabályi keretek között lehetővé kell tenni azt, hogy a jogszabály által erre feljogosított hatóságok, szervezetek (így különösen a közlekedési hatóság, a Közlekedésbiztonsági Szervezet) tevékenységüket elvégezhessék. Ezt a büntetőeljárás szabályai szerint lefolytatott helyszíni eljárás esetén is biztosítani kell, amennyiben az a bűnüldöző érdekeket nem sérti, de a szakmai vizsgálat a büntetőeljárás lefolytatását nem akadályozhatja. A szabálysértési és közigazgatási hatósági eljárás a szakmai vizsgálatot nem akadályozhatja.

102. Az utasítás 101. pontjára tekintettel – annak érdekében, hogy lehetőleg elkerüljék a másik fél tevékenységének ellehetetlenülését – a helyszínelő (bizottságvezető) valamennyi esetben egyeztetni köteles a szakmai vizsgálatot folytatók vezetőjével a helyszíni megváltoztatásával vagy bizonyítékok megsemmisülésével járó cselekményeik végrehajtásának sorrendjéről.

Egyéb intézkedések

103. Amennyiben a helyszínbiztosító vagy az eljáró rendőr intézkedett a járművezetésre jogosító okmány, illetőleg a jármű jogszerű közlekedésének forgalomban tartását igazoló okmány, jelzés helyszíni elvételére, úgy ezt a jegyzőkönyv „helyszínen tett intézkedések” rovatában rögzíteni kell.
104. A baleset helyszínén intézkedő rendőr – az ügyeletek szükség szerinti közreműködésével – ellenőrizni köteles, hogy a balesetben részes járművek és személyek, valamint a tanúk körözés hatálya alatt állnak-e, a járművet kivonták-e a forgalomból, valamint azt, hogy az intézkedéssel érintett járművezető áll-e járművezetéstől (kategóriára- vagy járműfajtára vonatkozó) eltiltás hatálya alatt.
105. A helyszíni eljárást követően haladéktalanul tisztázni kell, hogy a közterület megfigyelése vagy a közút kezelője által a forgalom áramlásának felügyelete, avagy más célból működtetett kamera által készített felvételek között lehet-e a baleset körülményeinek szempontjából jelentőséggel bíró, amennyiben igen, úgy intézkedni kell annak lefoglalására (visszatartására), vagy – büntetőeljárás esetén – a számítástechnikai rendszer útján rögzített adatok megőrzésére kötelezésre.
106. Amennyiben a járművek vagy hátrahagyott más tárgyak lefoglalására (visszatartására) a tényállás tisztázása érdekében nincs szükség, úgy azokról a felelős őrzés szabályai szerint gondoskodni kell, feltéve, hogy a jármű vagy egyéb tárgy felett rendelkezési joggal rendelkező személy (tulajdonos, birtokos vagy fuvarozó) erről kétséget kizáró módon nem gondoskodott.
107. A balesetben részesek felelősségéről – ha az ügyben további eljárás szükséges – a rendőr a helyszínen nem nyilatkozhat, legfeljebb annyit közölhet, hogy kezdeményez-e valamilyen eljárást, illetve, hogy a baleset kapcsán mely rendőri szervnél és milyen (büntető-, szabálysértési- vagy közigazgatási hatósági) eljárás indul. Az érintettek kérelmére az Rtv. 91/P. § (1) bekezdésében meghatározott adatokat az ott meghatározott személyekkel a helyszínen közölni kell.

VI.

A BALESETEK ISMERETLEN RÉSZTVEVŐINEK FELKUTATÁSÁT ELŐSEGÍTŐ ELSŐDLEGES INTÉZKEDÉSEK

108. Amennyiben ismeretlen jármű azonosítása is szükséges, akkor a meghallgatások során ki kell térni annak kategóriájára, színére, gyártmányára, típusára, hatósági jelzésére (jelzés töredékére), jellegzetességeire (rongálódás, felirat, egyedi kialakítás vagy fényezés, a jármű üvegeinek sötétítése).

109. Ha az ismeretlen járművezető által használt jármű rendelkezésre áll, lehetőség szerint annak üléseiről szagmintát, a jármű ajtajáról és annak nyitó, záró szerkezeti elemeiről, továbbá a kormánykerékről, sebességváltókarról és minden erre alkalmas kezelőszervéről vagy felületéről ujj-, tenyérlenyomatot, illetve az utasterében található egyéb humán maradványokból (pl. vér, haj) mintát kell biztosítani.
110. Amennyiben az ismeretlen járművezető a helyszínt az általa használt járművel elhagyta, figyelmet kell fordítani a jármű azonosítását elősegítő anyagmaradványok, így különösen az alkatrészek azonosítását szolgáló jelölést (vagy annak töredékét) tartalmazó alkatrészek felkutatására és eredetben történő biztosítására.
111. Az ismeretlen személyre vagy az általa használt járműre vonatkozó adatok összegyűjtését és rendszerezését követően intézkedni kell a forró nyomon üldözés lehetősége szerinti bevezetésére.
112. Amennyiben a szemle során beszerzett adatok indokolják, azonnal értesíteni kell a határrendészeti szerveket és a közös kapcsolattartási szolgálati helyeket, amennyiben vélelmezhető, hogy az ismeretlen elkövető megsérült, értesíteni kell azon egészségügyi intézményeket és házi orvosokat, amelyekhez a megsérült személy az orvosi ellátás végett fordulhat.
113. A helyszíni eljárás során intézkedni lehet a sajtó, a rádió, a televízió, valamint a saját rádió adó-vevővel rendelkezők (közúti szolgáltatást végzők) bevonására, indokolt esetben az érintett területen gépjárműjavító szolgáltatást végzők értesítésére.
114. Meg kell vizsgálni, hogy a baleset, illetve az ismeretlen személy vagy járműve térfigyelő, biztonsági vagy egyéb kamerarendszerrel nem került-e rögzítésre. Amennyiben ennek lehetősége felmerül, a felvételek biztosítására, lefoglalására azonnal intézkedni kell.
115. Amennyiben az elsődleges adatgyűjtés alapján az elkövető, vagy a személyazonossága megállapítása, illetve az általa használt jármű felkutatása nem vezetett eredményre, körözés elrendelése iránt kell intézkedni.

VII.

NEM MAGYAR ÁLLAMPOLGÁR BALESETE HELYSZÍNÉN TÖRTÉNŐ ELJÁRÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

116. Nem magyar állampolgár (a továbbiakban: külföldi) balesetével kapcsolatban folytatott eljárás során a jogszabályi és ezen utasítás szerinti általános előírások mellett az alábbiak szerint kell eljárni:
 - a) a külföldi meghallgatását lehetőleg az anyanyelvén vagy az általa jól ismert nyelven kell elvégezni, és lehetővé kell tenni, hogy nyilatkozatát anyanyelvén írásban megtehesse,
 - b) ha ellene szabálysértési vagy büntetőeljárás indult, úgy kérésére az állampolgársága szerinti ország magyarországi külképviseletét értesíteni kell.
117. Amennyiben a baleset során külföldi személy hunyt el, avagy szenvedett olyan sérülést, amely miatt kórházi ellátásban részesül, az érintett külképviselet haladéktalan értesítése

érdekében minden esetben azonnal, írásban tájékoztatni kell a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalt; a jelentésnek tartalmaznia kell:

- a) az esemény rövid leírását,
- b) az érintett külföldi nevét, állampolgárságát, születési helyét, idejét (év, hónap, nap), úti okmányának számát és amennyiben ismert, a lakcímét,
- c) az egészségügyi intézmény nevét és címét, ahova beszállították,
- d) a sérülés rövid leírását.

118. Amennyiben a harmadik országbeli külföldi életét vesztette, vagy állapota miatt a baleset következtében megrongálódott járművéről vagy annak rakományáról gondoskodni nem tud, avagy a járművét hátrahagyta, a vámjogszabályok vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.
119. A vámhatóság illetékes szervének értesítésével intézkedni kell az azonnali, közvetlen vámfelügyelet alá helyezésről. Ennek tényét a szemlejegyzőkönyvben, vagy a helyszínen készített egyéb iratban rögzíteni kell.
120. Amennyiben az illetékes vámhatóság képviselője a baleset helyszínén nem jelenik meg, vagy szóban rendelkezik a vámárut illetően, a megsérült vagy megsemmisült vámárut leltárjegyzéken kell rögzíteni, és gondoskodni kell a járműnek és az egyéb vámárúnak a vámhatóság által kijelölt helyre történő szállításáról. Az értesítést vevő vámhivatalnok nevét, rendfokozatát és beosztási helyét, valamint a szóbeli rendelkezését az iratokban fel kell tüntetni.

VIII.

ÁLLAMKÖZI SZERZŐDÉS ALAPJÁN MAGYARORSZÁGON TARTÓZKODÓ IDEGEN HADERŐ TAGJAIT ÉRINTŐ BALESETEKNÉL TÖRTÉNŐ ELJÁRÁS RENDJE

121. Az idegen haderő (a továbbiakban: haderő) járműveit és tagjait (külföldi katonai állományt, valamint a csapatokat kísérő külföldi polgári alkalmazottakat) érintő baleset esetén is le kell folytatni a helyszíni eljárást azzal az eltéréssel, hogy szabálysértés esetén figyelmeztetés vagy helyszíni bírság velük szemben nem alkalmazható. Ebben az esetben – a baleset kimenetelétől függetlenül – jelentési kötelezettség terheli az eljáró rendőri szervet az illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság irányába.
122. Az eljáró rendőri szerv a szemlét és más eljárási cselekményeket az érintettek, valamint ha a haderő katonai rendőrségének van magyarországi szervezete, lehetőleg ennek képviselője jelenlétében köteles lefolytatni.
123. Amennyiben a haderő katonai rendőrségének van magyarországi képvisellete, a haderő tagját ezen szervezet képviselőjének jelenlétében kell meghallgatni.

IX.

VESZÉLYES ÁRUT SZÁLLÍTÓ JÁRMŰVEL TÖRTÉNŐ BALESETEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ HELYSZÍNI ELJÁRÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

124. Veszélyes árunak minősül mindazon anyag, termék, amely a szállítás, fuvarozás rendes körülményei között is veszélyt jelent személyekre, tárgyakra, a környezetre.

125. A helyszínre érkező rendőr (helyszínelő, bizottságvezető) kellő óvatossággal köteles meggyőződni a szállított áru milyenségéről, mennyiségéről, a jármű, a veszélyes áru sérüléséről, illetve épségéről.
126. Amennyiben a kiszabadult veszélyes áru nem azonosítható, vagy kétség merül fel annak mibenléte tekintetében, az azonosítás végett kérni kell a megyei (fővárosi) katasztrófa (polgári) védelem szakembereinek közreműködését.
127. Indokolt esetben (veszély esetén) a fuvarokmányok, az írásbeli utasítás, a járművön elhelyezett veszélyt jelző tábla és veszélyességi bárca, valamint a személyes tapasztalatai alapján beszerzett adatok közlésével (veszélyes anyag milyensége, sérülés mértéke) – ha azt a bejelentés után közvetlenül az ügyelet még nem tette meg – haladéktalanul intézkedni kell:
- a) a polgári- és katasztrófavédelem,
 - b) a mentők,
 - c) a tűzoltóság,
 - d) a fuvarozást végző jármű üzemeltetője,
 - e) az áru feladója vagy címzettje,
 - f) a műszaki mentést végző szerv,
 - g) veszélyes áru kiszabadulása esetén a kárelhárításhoz szükséges szervek, út- és vízügyi, valamint közegészségügyi szervek értesítésére.
128. A veszélyhelyzet elhárítása után a helyszíni eljárást az általános szabályok szerint kell lefolytatni.
129. Veszélyes áru kiszabadulása esetén vizsgálni kell, hogy megtartották-e a veszélyes áru szállítására vonatkozó előírásokat.

X.

AZ EGYES KÖZLEKEDÉSI ÁGAZATOK BALESETEIRE VONATKOZÓ KÜLÖNÖS SZABÁLYOK

130. Az egyes közlekedési ágazatokat érintő balesetek esetén a baleset helyszínén elvégzendő feladatokra vonatkozó szabályokat az e fejezet alcímeiben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
131. Abban az esetben, ha a baleset több közlekedési ágazatot is érint, akkor baleset körülményeinek vizsgálata során az adott pályára, járműre, létesítményre, személyre irányuló eljárást azon ágazatra vonatkozó szabályok szerint kell lefolytatni, amelyhez a vizsgált pálya, jármű, létesítmény, személy tartozik.

1.

A KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS KÖRÉBEN BEKÖVETKEZETT BALESETEK HELYSZÍNÉN TÖRTÉNŐ ELJÁRÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

A közlekedési úthoz kapcsolódó feladatok

132. Tisztázni kell, hogy az adott „út” a közúti közlekedésről szóló törvény szerint útnak minősül-e. Amennyiben útnak minősül, úgy a KRESZ hatálya alá tartozik-e, és

amennyiben igen, akkor mi az út típusa (autópálya, autóút, főútvonal, kerékpárút), továbbá azt, hogy az adott terület a KRESZ szerint – az alkalmazandó közlekedési szabályok tekintetében – lakott területnek vagy lakott területen kívüli területnek minősül-e.

133. Metrikus felvételen rögzíteni kell az úttest burkolatának anyagát, felületének minőségét.

A járművekhez kapcsolódó feladatok

134. A járművek vizsgálatánál különösen az alábbiakra kell kitérni:

- a) a járművek adatai vonatkozásában a külső méreteken túlmenően a tengely- és nyomtávra, az előre, illetve a hátranyúlás mértékére;
- b) a jármű állapotának minden olyan jellemzőjére, amely – a közlekedésbiztonsági előírások és a baleset bekövetkezési körülményeit figyelembe véve – a jármű közlekedésével összefüggésben jelentőséggel rendelkezik, így különösen:
 - ba) a jármű alakváltozásának mértékére, és az azt létrehozó erőhatás irányára,
 - bb) biztonsági övvel mely ülések vannak felszerelve, vagy kellene, hogy felszerelve legyenek,
 - bc) üzemi, biztonsági és rögzítő fékberendezés, kormányberendezés, a világító- és jelzőberendezések, az ablaktörlők, a visszapillantó tükrök, a vonóberendezés meglétére, működőképességére, állapotára, szennyezettségére, beállításának módjára, a jármű világításkapcsolójának állására; kerékpár esetén áramfejlesztője be-, illetve kikapcsolt voltára, dörzskerekének, illetve a gumibroncs oldalfelületének állapotára,
 - bd) lengéscsillapítók állapotára,
 - be) külön-külön valamennyi gumibroncs gyártmányára, típusára (így például tömlő nélküli), a mintázat jellegére utaló elnevezésére (így például SP Winter Sport M2), méretére (így például 215/40 R16), szerkezetére (radiál, diagonál), a terhelhetőségre és a sebességtűré-képességre utaló jelölésekre (így például 86 H), a profilmélységre,
 - bf) külön-külön valamennyi keréktárcsa és gumibroncs állapotára (így például a keréktárcsa alakváltozására, amely kihathat a légtartó-képességre vagy egy szilárd tárggyal való ütközésre utal, a légnyomás, a rendellenes használatra vagy más okra utaló hibái),
 - bg) légyesztett gumibroncs esetén található-e a gumibroncson, annak külső vagy belső felületén, esetleg a keréktárcsán az ún. „laposfutás” miatt keletkezett elváltozás,
 - bh) a légzsák(ok) beszereltségére, működésére (a légzsák beépítési helyén „AIRBAG” vagy „SRS” felirat található),
 - bi) beépített vagy nem beépített mobil rádiótelefon létére, ez utóbbi használatát szolgáló eszközökre (így például telefontartó, kihangosító, beépített vagy nem beépített navigációs eszközök létére,
 - bj) a sebességváltókar állására (a bekapcsolt fokozatra), illetve automataváltó esetén az előválasztó kar vagy gomb állására.

135. A jármű vizsgálatát ki kell terjeszteni az utastérre is, amelynek során információt kell gyűjteni:

- a) a biztonsági övek beállítására és használatára az utastér egyes elemeinek rongálódásából, a biztonsági öv elváltozásaiból (méretváltozás, bizonyos helyeken az öv felületén az azt alkotó szövetszálak megolvadnak, elkenődnek),

- b) az utasoknak az utastérben elfoglalt helyükre az utastér mely részén található rongálódás, nyom, anyagmaradvány (haj-, vérmaradvány),
- c) a vezetőülés beállítására: az ülésnek (ülőlap hosszirányú és magassági méretét) a jármű nem deformálódott karosszéria eleméhez viszonyítottan, valamint a háttámla ülőlaphoz viszonyított helyzetét mérésekkel rögzíteni,
- d) a vezető testmagasságának és vezetési testtartásának figyelembevételével látóterének méreteire és korlátaira, figyelemmel a látóteret növelő és korlátozó körülményekre is (így például a visszapillantó tükör beállítása, illetve az üvegfelületek átláthatóságát korlátozó tárgyakra, rakományra).

Személyekhez kapcsolódó feladatok

136. Tisztázni kell azokat a körülményeket, amelyek alapján megítélhető, hogy

- a) fennállt-e a fényvisszaverő ruházat kötelező viselésének esete,
- b) az adott személy viselt-e fényvisszaverő ruházatot és az megfelelt-e az előírásnak.

Gyalogos elütések

137. Gyalogosbaleset esetén a lehető legnagyobb gondossággal kell felkutatni, vizsgálni, illetve tisztázni a következőket:

- a) a gyalogos lábbelijétől az elütés során keletkezett nyomot,
- b) a gyalogostól az elütést követően az útestre vagy más helyre történő zuhanásakor keletkező nyomokat,
- c) a gyalogos nyugalomba kerülésének helyét az ott hátramaradt nyomok, anyagmaradványok alapján,
- d) a gyalogosnál lévő tárgyak (szemüveg, járást segítő eszközök, hallókészülék, táska, bőrönd, hátizsák stb.), valamint ruházatának (kalap, cipő) eredeti nyugalomba kerülési helyét,
- e) a gyalogos feltalálási helyét,
- f) a gyalogoson a járművel való érintkezés, illetve a zuhanás következményként keletkezett sérüléseket,
- g) a gyalogos lábbelijének talprészén az elütéskor keletkezett nyomokat,
- h) a felsőruházatának anyagát, optikai tulajdonságait,
- i) fényvisszaverő ruházatának meglétét, viselését, annak előírásnak való megfelelését,
- j) leírással és a vezetőülésből történő fényképfelvétel készítésével azt, hogy a takaróhatás (álló vagy haladó jármű, illetve más tárgy) mennyiben korlátozta a gyalogos észlelését,
- k) a világító berendezések állapotának és beállításának jellemzőit,
- l) a gyalogos észlelhetőségének helyétől az elütésig, illetve a tényleges járművezetői észlelés helyétől az elütés helyéig mért távolságot és a közte eltelt időt,
- m) a gyalogos baleset előtti mozgási sebességét,
- n) a gyalogos viselt-e szemüveget, hallókészüléket,
- o) a gyalogos használt-e járást segítő eszközt (pl. botot, mankót, járókeretet),
- p) volt-e a gyalogosnál táska, bőrönd, hátizsák, ezek milyen színűek, súlyúak, méretűek,
- q) a gyalogos ruházatán észlelhető elváltozást.

138. A gyalogos mozgását jellemző adatok (haladási sebesség, úttesten történő tartózkodás időtartama) megállapításához lehetőleg azonos korú, nemű és mozgásjellemzőkkel rendelkező személyt kell helyettesítőként igénybe venni.
139. A gyalogos közlekedésének rekonstruálását úgy kell elvégezni, hogy az ezzel kapcsolatban információval rendelkező személy irányítsa a helyettesítő személy mozgását. A gyalogos sebességének megállapítását legalább háromszor kell elvégezni, mégpedig a gyalogosnak a balesetet megelőzővel azonos mozgása mellett (így például álló helyzetből vagy mozgás közbeni úttestre lépés, avagy az elütés helyén történő megtorpanás vagy mozgásban lévő állapot mellett).
140. Gyalogosbalesetnél a baleset résztvevőinek, tanúinak meghallgatása során ki kell térni:
- a) a gyalogos ruházatának, közlekedési magatartásának, mozgásának leírására (így mozgási sebességére, valamint arra, hogy álló helyzetből vagy mozgásból került a járművezető által észlelt helyzetbe),
 - b) a járművezető és a gyalogos felvette-e a kontaktust egymással, illetve tapasztalható volt-e, hogy a gyalogos észlelte jármű közeledtét,
 - c) a gyalogos viselt-e szemüveget, használt-e járást segítő botot vagy mankót, hallókészüléket, volt-e nála bármilyen tárgy (táska, bőrrönd, hátizsák), ezek becsült súlya, mérete, színe.
141. A gyalogoselütések bizonyítási kísérletein a gyalogos felsőruházata optikai tulajdonságainak azonosnak kell lennie a balesetkor viseltével, a helyettesítő személy kiválasztásánál pedig figyelemmel kell lenni a helyettesítendő személy korára, testalkatára, testmagasságára, járására.

Utasokkal kapcsolatos balesetek

142. Olyan baleset esetén, amely a fel-, vagy leszálló utas elsodrásával valósult meg, az alábbiak vizsgálata indokolt különösen:
- a) a jármű ajtajának csukott állapotát visszajelző rendszer működése: működik-e, az ajtó milyen helyzetében adja a csukott jelzést,
 - b) az ajtók csukódását előjelző hang-, illetve fényjelzés működik-e, a vezető adott-e ilyen jelzést,
 - c) az adott megállóban a megállási helyzetben lévő jármű vezetője észlelhette-e, és miképpen a balesetet szenvedett személyt,
 - d) voltak-e álló utasok a járművezető vagy az utasok fel- és leszállására szolgáló ajtóknál, és azok milyen mértékben befolyásolták a járművezető által belátott teret.
143. Gyermekek gépkocsiban vagy mopedautóban történő szállítása esetén vizsgálni kell a gyermek szállítása szempontjából alkalmazandó szabályok tekintetében jelentőséggel bíró körülményeket a gyermek és a jármű tekintetében egyaránt. Ennek keretében tisztázni kell:
- a) a gyermek korát, testmagasságát és tömegét,
 - b) a gyermekbiztonsági rendszerek meglétét, alkalmazására vagy annak elmulasztására utaló körülményeket,
 - c) a jármű gyermekbiztonsági rendszer rögzítésére való alkalmasságát (az ülések ISOFIX csatlakozási pontokkal vagy biztonsági övvel való felszereltségét, esetlegesen az előírástól való eltérést),

- d) az alkalmazott gyermekbiztonsági rendszer fajtáját (integrált, illetve nem integrált, a testsúly szerinti besorolását, a gyártó szerinti engedélyezett alkalmazási módját (azaz a menetiránnyal azonos vagy ellentétes, avagy mindkét irányban történő rögzíthetőségét),
- e) a jóváhagyási jel meglétét, hiányát,
- f) első ülésen történő gyermekszállítás esetén az üléshez tartozó légzsák be- vagy kikapcsolt állapotát, illetve kikapcsolhatóságát.

Az út állapotával kapcsolatos balesetek

144. Útfelbontással kapcsolatos baleset esetén rögzíteni kell a felbontás előjelzésének, a megjelölésének, kivilágításának módját, jellemzőit is, illetve már a helyszínen figyelmet kell fordítani annak megállapítására, hogy
- a) ki végezte a felbontást,
 - b) azt ki engedélyezte,
 - c) ki a felelős a felbontás jelölésére szolgáló fényjelző készülékek bekapcsolásáért, annak működésének ellenőrzéséért.
145. Olyan baleset helyszínén, ahol a vizsgálat során felmerül az út állapotának, hibájának, szennyezettségének szerepe, a következőket is vizsgálni kell:
- a) a hiba, szennyezettség térbeli kiterjedését (hosszúság, szélesség, mélység), az úton való elhelyezkedését, optikai tulajdonságait, előfordulásának gyakoriságát,
 - b) az út kérdéses jellemzőjére figyelmeztető közúti jelzés volt-e kihelyezve, ha igen, milyen jelzés (veszélyt jelző tábla, hídra, folyóra, felüljáróra figyelmeztető jelzőtábla, információs tábla) és hol volt elhelyezve,
 - c) az út kérdéses jellemzőjére a balesettel érintett személynek a baleset helyszínének megközelítése során a tőle elvárható gondosság mellett kellett-e számítania [korábbi szakasz állapota, helyismeret vagy a járműben lévő műszerek jelzése (hőmérsékletjelző) alapján],
 - d) a járművezetőnek a tőle elvárható gondosság mellett kellett-e az úthibát, szennyezettséget olyan távolságból észlelnie (láthatóság), hogy az adott sebesség mellett el tudta volna a balesetet kerülni.
146. Amennyiben az úttest szennyeződése – a szennyeződés anyaga vagy a szennyeződés bekövetkezésének körülménye alapján – emberi tevékenységgel (mulasztással) kapcsolatba hozható, a szennyeződés anyagából mintát kell biztosítani, és vizsgálni kell a szennyeződés úttestre kerülésének körülményeit.

Irányváltoztatás során bekövetkezett balesetek

147. Azon balesetnél, amely irányváltoztatás (terelővonal, az úttest szélét vagy a képzeletbeli felezővonal átlépése, forgalmi sáv változtatása) során következett be, nagy hangsúlyt kell fektetni annak megállapítására, hogy melyik jármű változtatott irányt, ennek megítélhetősége érdekében a lehető legnagyobb gondossággal kell felkutatni az erre utaló nyomokat, anyagmaradványokat és elváltozásokat, így különösen
- a) a baleset előtt és után keletkezett féknyomokat, sodródási- vagy gördülő keréktől származó nyomokat,
 - b) az ütközés következtében a jármű egyes részeitől az úttest felületén keletkező nyomokat,

- c) az ütközés következtében a járműről leváló anyagmaradványokat, alkatrészeket és alkatrész maradványokat,
 - d) a járműtől származó nyomokon az ütközés (elütés) hatására keletkező elváltozásokat (féknyom irányának töréspontját, nyom szélesedést), amelyek térbeli elhelyezkedését – különösen a forgalmi sáv szélétől vagy a képzeletbeli felező vonaltól vagy az úttest szélétől való távolságát – a lehető legnagyobb pontossággal kell rögzíteni.
148. Az olyan balesetek helyszínén, amelyek egy balra kanyarodó (megforduló) jármű és egy azt előző jármű részvételével következnek be, nagy hangsúlyt kell fektetni a következők tisztázására:
- a) az előző jármű milyen nyomvonalon haladt,
 - b) az előző jármű hol lépte át az úttest felezővonalát,
 - c) amennyiben a járművek ütköztek, melyek az ütközés helyére utaló nyomok és azok pontosan hol helyezkednek el,
 - d) az előzés megkezdésekor milyen távolságra volt a balra kanyarodó járműtől,
 - e) irányjelzést alkalmaztak-e,
 - f) a kanyarodó, illetve az előző jármű vezetője számára vannak-e a másik jármű észlelését akadályozó körülmények,
 - g) az előzés jogszabályi feltételei fennálltak-e, így pl. a „Főútvonal” vagy a „Útkereszteződés alárendelt úttal” jelzőtáblák ki vannak-e helyezve,
 - h) volt-e előzési tilalom, így ezt jelző tilalmi jelzőtábla, avagy volt-e záróvonal felfestve,
 - i) fenn állt-e olyan helyzet, melyből fakadóan előzési tilalom állt fenn, így például kijelölt gyalogos-átkelőhely, be nem látható útkanyarulat, bukkanó, útkereszteződés, vasúti átjáró,
 - j) a közúti jelzések hol, milyen távolságban vannak kihelyezve (megismételve), továbbá van-e az észlehetőségüket befolyásoló körülmény, az elvárt gondossággal eljárva észlelhető-e, és milyen távolságban,
 - k) az adott hely útkereszteződésnek minősül-e (a betorkolló „út” útnak minősül-e), párhuzamos közlekedésre alkalmas-e.
149. Azon baleseteknél, amelyeknél az irányváltoztatásnak, továbbá az irányváltoztatás vagy az irányváltoztatási szándék jelzésének jelentősége van, elengedhetetlen a jármű irányjelző berendezése – beleértve annak kapcsoló berendezését is – meglétének, működőképességének ellenőrzése. Amennyiben működési hiba állapítható meg, további vizsgálattal tisztázni kell, hogy
- a) azt mi okozza,
 - b) a hiba mikor keletkezett,
 - c) arról a jármű vezetője tudott-e, illetve
 - d) ha a tőle elvárható gondosság mellett eljárva eleget tesz ellenőrzési kötelezettségének, úgy arról kellett volna-e tudnia.

Pályaelhagyásos balesetek

150. Pályaelhagyásos balesetnél különös figyelmet kell fordítani:
- a) az úttestről történt lehaladás helyének meghatározására,
 - b) a sodródási nyom alakjának és méretének pontos és részletes rögzítésére, illetve a szerkesztett rajzon történő méret- és alakhelyes megrajzolására,

- c) az út vonalvezetésének (szabályos, körív esetén a kanyarulat sugarának és az ív hosszának) meghatározására.

Ráfutásos balesetekre vonatkozó előírások

151. Olyan balesetnél, amelynél a rendelkezésre álló adatok alapján a jármű fékezés nélkül ütközött az előtte lévő járműbe, vagy haladt le az útestről és ütközött szilárd tárgynak, tisztázni kell, hogy
- a) van-e a fékberendezés működtetésére utaló adat, ennek érdekében meg kell vizsgálni, hogy a jármű fékpedálján fellelhető-e a járművezető lábbelijének talpától, illetve a járművezető lábbelijének talpán a fékpedáltól származó, a fékezés során keletkező nyom;
 - b) az ütközés következtében a járművezető szenvedett-e az ütközéskor való ébrenlétre utaló sérülést (így például jobb bokasérülését, a kéz- vagy csukló törését).
152. Az ún. ráfutásos (utoléréses) balesetknél – tekintettel arra, hogy egyes ütközési helyek, illetve az ütköző járművek hosszának egymáshoz képesti viszonya utal az ütközések időbeli sorrendjére – különös figyelmet kell fordítani az ütközések helyének meghatározására, és ennek érdekében a keletkezett nyomok és a járművekről levált, elszóródott anyagmaradványok feltalálási helyének részletes és pontos meghatározására.
153. Azon balesetknél, amelyek egy elől haladó járműbe hátulról történő beleütközésként vagy egy elől haladó jármű fékezésével kapcsolatosan következtek be, elengedhetetlen az elől haladó jármű féklámpái meglétének, működőképességének vizsgálata. Amennyiben működési hiba állapítható meg, további vizsgálattal tisztázni kell, hogy azt mi okozta, a hiba mikor keletkezett, továbbá azt is, hogy arról a jármű vezetője tudott-e, illetve – ha a tőle elvárható gondosság mellett eljárva eleget tesz ellenőrzési kötelezettségének – kellett volna-e tudnia.

Az autópályán, autóúton bekövetkezett balesetek helyszíni eljárásának különleges szabályai

154. A balesettel érintett autópálya, autóút kezelőjét a baleset bejelentését követően haladéktalanul értesíteni kell.
155. A baleset helyszínén történő intézkedésnél figyelembe kell venni a közúti forgalom nagyságát, sebességét, az osztott pálya jellegét, a lehajtó-felhajtó ágak közötti viszonylag nagy távolságokat; ennek megfelelően a szemle és a mentés időtartamára veszélyre figyelmeztető jelzéseket kell kihelyeztetni, és sebességkorlátozást kell bevezetni.
156. A helyszín megközelítésének és a sérültek elszállításának megkönnyítése érdekében a mentésben résztvevők részére akadálymentes sávot kell biztosítani, illetve az ellenkező irány pályatesten történő megközelítéskor biztosítani kell a biztonságos helyszínre jutást.
157. A baleset következtében létrejött forgalmi helyzetről, valamint a bevezetett forgalmi korlátozásról (átterelés, elterelés, visszafordítás) – ezek következményeinek csökkentése érdekében –
- a) értesíteni kell a tömegtájékoztatási eszközöket,

- b) intézkedni kell terelő út kijelölésére, és szükség esetén annak megfelelő biztosítására, valamint ennek érdekében az érintett rendőri szervek bevonására.

2.

A VASÚTI KÖZLEKEDÉS KÖRÉBEN BEKÖVETKEZETT BALESETEK HELYSZÍNÉN TÖRTÉNŐ ELJÁRÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

Általános előírások

158. Amennyiben a helyszíni rendőri eljárás vezetője – kriminalisztikai vagy munkavédelmi okból – szükségesnek tartja, a vasútüzemeltető leghamarabb elérhető szolgálati helye intézkedésre jogosult beosztottjának (így például vasútállomás állomásfőnökének, illetve megbízottjának) megkeresése útján kezdeményezheti ideiglenes sebességhatározás vagy a vágány ideiglenes kizárásának elrendelését.
159. A baleset résztvevői közé kell sorolni a vonat személyzetét (tolatás közbeni baleset esetén a tolató személyzetet), továbbá minden olyan személyt, akinek szolgálati tevékenysége a baleset körülményeire hatással van (így például forgalmi szolgálattevő, tolatásvezető, váltókezelő), az alkoholos befolyásoltság ellenőrzésére irányuló vizsgálatot rájuk is ki kell terjeszteni.
160. A résztvevő személyek adatai között rögzíteni kell a vasúti jármű-vezető típusismereti-igazolásának adatait is.
161. A baleset körülményei kapcsán vizsgálni indokolt:
- a) a baleset helyét szelvényszám szerint, méterpontossággal,
 - b) az állomás, illetve nyílt vonal esetén a két szomszédos állomás, megálló megnevezését,
 - c) a vasúti pálya jellemzőit,
 - d) az adott pályaszakasz forgalmi rendjét,
 - e) a forgalomtechnikai berendezéseket (jelzőberendezéseket), azok működésével kapcsolatos megállapításokat, észrevételeket,
 - f) a helyszínen engedélyezett maximális sebesség értékét,
 - g) üzemzavarra utaló körülményeket,
 - h) a pálya, a sínek, a váltók, az állítóművek és ezek alkatrészei, az áramellátó, valamint az üzembiztonságot befolyásoló egyéb egységek állapotát,
 - i) az alkalmazott biztosító berendezések helyzetét (ólomzárak épsége, blokk mezők színe, visszajelentő fények, számlálók állása),
 - j) a biztosító berendezések előírás szerinti kezelését (a jelző esetleges visszavétele),
 - k) a baleset időpontjában a biztosító berendezésekkel (sorompóval, jelfogóval) kapcsolatosan vagy azok elhelyezésére szolgáló helyiségekben (dobozokban) folyt-e munkavégzés,
 - l) a „Hibaelőjegyzési könyv”-be tett bejegyzéseket, a számlálóval vagy ólomzárral ellátott nyomógombok esetén a kezelés indokoltságát,
 - m) a vasúti vontatójárművön lévő sebességmérő időmérőjének és a két szomszédos állomás óráinak egyezését,
 - n) a vonatonál szolgálatot teljesítők tartózkodási helyét a baleset időpontjában.
162. A vasúti jármű tekintetében általában vizsgálni kell:
- a) a vontató jármű sorozatjelét és pályaszámát, a gyártás évét, működési elvét,

- b) vonatbalesetnél a vonat számát,
- c) a vonatba (tolatás közben történt baleset esetén a szerelvénybe) sorozott járművek sorozat jelét és pályaszámát, a rajtuk lévő rakományt és annak mennyiségét,
- d) a vasúti jármű vonatba (szerelvénybe) sorozás szerint melyik vasúti járműnél történt a baleset (motorkocsinál vagy hányadiknak besorozott járműnél),
- e) az utolsó időszakos vizsgálat (kenés) helyét és időpontját,
- f) a saját és a rakomány tömegét,
- g) esetleges üzemzavart, áramellátási hibákat,
- h) a szekrény alátámasztás állapotát, a hézagokat és kopásokat,
- i) a szekrény elcsavarodottságát,
- j) a főtartók hegesztési varratainak állapotát,
- k) a vonó- és ütközőkészülékek rendszerét, állapotát, a kocsik kapcsolását, az ütközők közötti magasságkülönbségeket,
- l) a fékberendezés rendszerét és állapotát, az állítókarok helyzetét,
- m) a vonat megfékezhettségére vonatkozó adatokat,
- n) a fékezésből kiiktatott kocsik pályaszámát, mennyiségét,
- o) a fékberendezés vizsgálata során a mozdonyvezetői fékezőszelep működését, légtömörségét, légtartókéességét, a féktuskók melegedését, a melegedésre utaló elváltozásokat, a féktuskók meglétét, hiányát,
- p) a homokoló berendezés működését, működőkéességét,
- q) a kerék futófelületének állapotát, kitérve az azon a fékezésre utaló elváltozásokra,
- r) a kiinduló állomáson a járművek fékvizsgálatának, illetve fékpróbájának megtörténtét, annak eredményét,
- s) az ún. „hőnfutásos” balesetnél a csapágyak állapotát, a keletkező súrlódási hő következtében a csapágyazáson jelentkező elszíneződést,
- t) az éberségi és vonatbefolyásoló berendezés működését, működőkéességét, esetleges kiiktatásának okait és módját.

163. A baleset körülményeinek rögzítése során általában a következő okmányok, bizonylatok meglétét és tartalmát is kell vizsgálni:

- a) a vonat okmányait:
 - aa) menetigazolvány,
 - ab) írásbeli rendelkezés,
 - ac) szolgálati menetrendkönyv,
 - ad) lassújel kimutatás,
 - ae) vonatterhelési kimutatás,
 - af) mozdonyüzemnapló,
 - ag) fékpróbabárca,
- b) állomás forgalmi irodájában található okmányokat:
 - ba) fejrovas előjegyzési napló,
 - bb) hiba-előjegyzési könyv,
 - bc) az állomás által kiállított írásbeli rendelkezés tömb,
 - bd) tolatási jegyzék.

164. Már a helyszíni eljárás során is vizsgálni kell azt, hogy a közlekedés biztonsága milyen mértékben sérült (került veszélybe), továbbá, hogy megvalósult-e és milyen nagyon elleni jogsértő cselekmény.

Vasúti átjáróban történt balesetek

165. Vasúti átjáróban történt balesetnél tisztázni kell:

- a) a vasúti átjáró (gyalogos átkelőhely) biztosításának módját, annak működését, működőképességét,
- b) a biztosító berendezésnek a helyszínre érkezés időpontjában adott jelzését,
- c) a sorompó, illetve félsorompó helyzetét a helyszínre érkezés időpontjában, azok állapotát, a rajtuk található elváltozásokat, nyomokat,
- d) a vasúti átjárót biztosító berendezések által adott jelzések összhangját (pl. a fényjelzést és a sorompó, félsorompó állapotát),
- e) az önműködő biztosító berendezés időzítésének beállítását,
- f) a teljes sorompónak ki a kezelője, az értesítésének időpontjára, az értesítésre vonatkozó szabályok megtartását,
- g) a sorompó kezelésére, az átjáró fedezésére, illetve a vonatszemélyzet értesítésére vonatkozó előírásokat és azok megtartását,
- h) a vasúti jármű kivilágításának módját, az általa adott hangjelzést,
- i) a vasúti átjárót (gyalogos átkelőhelyet) biztosító jelzőberendezés és a vasúti átjárót jelző, előjelző közúti jelzéseket, azok meglétét, elhelyezkedésüket és azoknak közúti járművezető részéről történő észlelhetőségét,
- j) a vasúti pályára rálátás mértéket, tájékozódási és észlelési lehetőségeket, látási és megvilágítási viszonyokat, az ezekre vonatkozó mérési eredményeket és megállapításokat,
- k) amennyiben a fénysorompó, vagy félsorompóval kiegészített fénysorompó berendezésnek távviisszajelentése van, úgy annak helyét és a zavarfeloldó/megállj nyomógombhoz tartozó számláló állását,
- l) az útátjáró jelző helyét, típusát,
- m) a sebességkorlátozó jelzők kitűzésének helyét, a sebességkorlátozás mértékét,
- n) a vasúti átjáró burkolatának kialakítását, típusát.

Kisiklásos balesetek

166. Kisiklásos balesetnél vizsgálni kell:

- a) a felkapás, felsodródás, leesés és a közbeesés helyére utaló nyomokat, elváltozásokat (itt meg kell jelölni, hogy melyik vágányon, annak melyik szelvényszámában és melyik sínszálon találhatóak),
- b) az a) pontban felsorolt nyomok a vonatba sorozott melyik jármű, melyik tengelyének melyik kerekétől származnak,
- c) a pálya – kisiklással összefüggésben lévő, azt előidéző – elváltozásait,
- d) a vizsgált pályaszakaszon talált idegen vagy a vasúti járműtől származó tárgyakat, anyagokat,
- e) a kisiklott járműnek a kisiklást követő haladási nyomvonalára utaló, annak során létrejött nyomok elhelyezkedését a sínszálak között és mellett,
- f) a vonatba sorozott járművek összekapcsolási módját,
- g) vonatba sorozott járművenként a rajtuk lévő rakományt, annak mennyiségét, elrendezését és rögzítési módját.

167. Kitérőn történt kisiklás esetén az utasítás 166. pontjában foglaltakon túl vizsgálni kell:

- a) a kitérő rendszerét, gyártási évét,
- b) a váltóállító és ellenőrző szerkezetek meglétét és működőképességét,

- c) a váltó szerkezeti elemeinek és hajtóművének állapotát, geometriai méretek változásában megnyilvánuló kopásait, a csapszegek és összekötő rudak biztosítását,
- d) volt-e esetlegesen váltófelvágás,
- e) volt-e esetlegesen aláváltás, helyszíni váltóállítás esetén a csúcssín és a zárszerkezet záródását,
- f) a kényszeroldó nyomógomb ólomzárjának épségét, számlálójának állását, továbbá a szigetelés kikapcsoló nyomógomb számlálójának állását,
- g) a váltóállító, váltó jelző és az ellenőrző szerkezet épségét, beszabályozottságát (pl. akadálypróbával),
- h) az állítódobon lévő ólomzár épségét,
- i) villamos hajtóművel felszerelt váltó esetén annak működőképességét (szakértővel részletes vizsgálatot kell elvégeztetni),
- j) a szigeteltsín foglaltság érzékenységet és a kisiklott, illetve az azt megelőzően a váltón áthaladó járművek kerékpárjainak ellenállását,
- k) elektronikus biztosítóberendezés esetén a gépi napló alapján a különleges kezelések indokoltságát.

168. Kisiklásos balesetnél a pálya szerkezeti jellemzőit és állapotát a következőkkel kiegészítve kell vizsgálni:

- a) az aljak távolságát aljánként,
- b) a nyomtáv méretét,
- c) a süppedés és síktorzulás mértékét terhelten és terheletlen állapotban,
- d) egyenes szakaszon az irányeltérést, ívben az ívmagasság eltérést,
- e) az ágyazat, aljak és kapcsolószerkezetek állapotát,
- f) ágyazat méretét,
- g) a síneken lévő jelölések alapján a gyártási évet, továbbá a beépítés időpontját, a magassági és oldalkopását, a legyűrődést és ezek alakját,
- h) a sínlekötés módját, a rögzítő csavarok meglétét, azok állapotát, szorítóhatását,
- i) a vasúti átjáróban bekövetkezett kisiklásnál a nyomcsatorna mélységét, állapotát,
- j) síntörés esetén felület képét annak érdekében, hogy tisztázható legyen hogy a törés fáradásos törés, anyaghibára visszavezethető törés vagy túlterhelésből bekövetkező törés.

Utasbalesetek

169. Utasbalesetnél az általános körülményeken túlmenően tisztázni kell:

- a) vasútállomáson történt balesetnél a vágány számát,
- b) a vasúti jármű mozgásának jellegét (tolatás vagy vonatközlekedés),
- c) a vasúti járműnek a balesettel kapcsolatba hozható ajtajának helyét (a jármű haladási irányát tekintve melyik oldalon, azon oldal hányadik ajtaja), az ajtó nyitott vagy csukott helyzetét, az ajtó kialakítását (hagyományos vagy önműködően csukódó) és működőképességét,
- d) a menesztés, illetve a jelzésadás helyét, a jelzést adó személyt és annak beosztását,
- e) a balesetet szenvedett személy észlelhetőségét a vonat menesztésének, illetve indulásra kész jelzés adásának helyétől,
- f) a peron kialakítására vonatkozó adatokat (magas, magasított vagy nem magasított peron),
- g) ki intézkedett a vonat megállítására,
- h) a vészfék esetleges kezelését,
- i) elütés esetén a vontatójármű homloklámpáinak világítását, hangjelzés adását,

- j) állomáson történt baleset esetén az életvédelmi kerítés állapotát, a szolgálati átjáróknál a kapu nyitott vagy csukott helyzetét.

Gázolások balesetek

170. Gázolásnál tisztázni kell a következőket is:

- a) milyenek voltak az adott személy, illetve a vasúti jármű észlehetőségének jellemzői,
- b) a „Figyelj” jelzés adását,
- c) a gázolás helyszínét hogyan közelítette, illetve közelíthette meg az elgázolt személy,
- d) az elgázolt személy milyen testhelyzetben volt a gázolás pillanatában.

3.

A VÍZI KÖZLEKEDÉS KÖRÉBEN BEKÖVETKEZETT BALESETEK HELYSZÍNÉN TÖRTÉNŐ ELJÁRÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

171. Az alkoholos befolyásoltság ellenőrzésére irányuló vizsgálatnak ki kell terjednie

- a) a balesetben részes járművezetőkre,
- b) az úszó létesítmény működtetésében résztvevő, illetve abban közreműködő személyekre,
- c) azokra a személyekre, akiknek a magatartása a felelősség kérdésében jelentőséggel bírhat.

172. A baleset résztvevőinek adatai között szerepeltetni kell a mentőmellény viselésére vonatkozó megállapításokat is.

173. A vízijárművekre vonatkozó adatok között rögzíteni kell a következőket is:

- a) a jármű neve, típusa, gyártmánya, színe, lajstromjele vagy egyedi azonosító jele, műszaki érvényessége, méretei, hajtóanyaga,
- b) a járművek merülése, csatolása, rakománya, hajóokmányok érvényessége,
- c) a jármű meghajtásának módja, az úszólétesítmény fő méretei,
- d) a szolgálatban volt személyzet elhelyezkedése.

174. A keletkezett egyéb rongálódások és károk leírása során ki kell térni a természeti környezetben, műtárgyban, használati tárgyban, rakományban és hajóútjelző berendezésben keletkezett károokra is.

175. Az eseményben részes járművek műszaki állapotának ellenőrzése körébe tartozik:

- a) a kormány-, a navigációs-, a radar- és a horgonyberendezések,
- b) a rádiókészülék és
- c) a vontatott hajókon a csatoló berendezések ellenőrzése is.

176. A helyszínen leírása során ki kell térni a következőkre is:

- a) a hajózási baleset földrajzi helyére, a folyamkilométer és a folyó jobb vagy bal partja közelében található település megnevezésére,
- b) a hajóút sajátosságaira, nautikai jellemzőire, jeleire, jelzéseire, azok állapotára, működésére,
- c) a vízmélységre, mederszelvény felmérés eredményére,
- d) a fellelhető akadályokra,
- e) a világítási viszonyokra,

- f) a hajózási meteorológiai adatokra, aktuális vízállásra (áradó, vagy apadó), hordalékosságra,
 - g) a rendes és rendellenes vízmozgásokra,
 - h) a szakaszra vonatkozó időleges jellegű korlátozásokra,
 - i) a helyszínen engedélyezett maximális sebességre.
177. A tett intézkedések között fel kell tüntetni:
- a) a vízbe esett személy kimentésére, a vízbe fulladt személy felkutatására,
 - b) a hajóút elzáródás megakadályozása, forgalomkorlátozásra,
 - c) a járművel való közlekedés megtiltására és
 - d) a hajóút felszabadítására
- tett intézkedéseket is.
178. A tényállás teljes körű feltárása során figyelembe kell venni a foglalkozási szabályokat és a helyes szakmai gyakorlatot is.
179. A láthatóság, hallhatóság értékelése során vizsgálni kell a hangjelző berendezés, a navigációs berendezés, valamint a radar- és a rádiókészülék működését, a kormányállásbeli látóteret és a kezelőszervek elérhetőségét; a vizsgálatok szakszerű lefolytatása során igazságügyi szakértő (nautikai, műszaki, orvos, kárszakértő, meteorológiai, vízügyi) vonható be.
180. A helyszínrajznak tartalmaznia kell a forgalomtechnikai berendezéseket és a hajóút kitűzésének jeleit is.
181. A helyszíni eljárás jegyzőkönyvének mellékletét képezheti:
- a) az ellenérdekű kapitányok nyilatkozata a havaria okáról (nagyhajók esetén),
 - b) a kapitányi havaria jelentés a hajózási vázlatrajzzal,
 - c) a hajónapló, a gépnapló és a rádióforgalmi napló a merülési jegyzék kivonata, másolat, a csatolási vázlat, a kárjelentés.
182. Hajóúton (kikötő, hajórakodó területén) történő helyszíni eljárás speciális követelményei:
- a) a baleset bejelentését követően a rendőri intézkedés megkezdésével egyidejűleg meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hajóút kezelőjének (illetékes vízügyi szervet), kikötő, rakodó, műtárgy esetében annak üzemeltetőjének, valamint az élet-, a környezetvédelmi- és a műszaki mentést (kárenyhítést, kárelhárítást) végző egységeknek a helyszínre irányítása érdekében,
 - b) a baleset helyszínén történő intézkedésnél figyelembe kell venni a hajóút forgalmát, ennek megfelelően kell intézkedni a hajózási hatóság helyszínre érkezéséig, illetőleg a helyszíni szemle és a mentés időtartama alatt a vízi közlekedésben részt vevők értesítéséről, a veszélyre figyelmeztető, a hajók sebességét korlátozó hajózási jelzésekre, a hullámvész elleni védelemre.

4.

A LÉGIKÖZLEKEDÉS KÖRÉBEN BEKÖVETKEZETT BALESETEK HELYSZÍNÉN TÖRTÉNŐ ELJÁRÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

183. Jelen utasításban foglaltak szerint kell eljárni minden olyan – repüléssel összefüggő – légiközlekedési baleset kivizsgálása során, amely nem külföldön következik be, és

- amelynek kapcsán felmerül bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja, avagy amellyel összefüggésben rendkívüli halál következett be.
184. Motoros légi járművel történt balesetnél a jármű hajtóanyagából mintát kell biztosítani olyan módon, hogy az alkalmas legyen az összetételére vonatkozó szakértői vizsgálat elvégzésére.
185. A baleset körülményeinek rögzítése során általában a következő okmányok, bizonylatok meglétét és tartalmát is vizsgálni kell:
- a) a személy vonatkozásában:
 - aa) szakszolgálati engedélyt,
 - ab) egészségügyi alkalmassági bizonyítványt,
 - ac) repülési naplót,
 - ad) a légijármű jogszerű használatát igazoló megbízást.
 - b) a jármű vonatkozásában:
 - ba) lajstromozási bizonyítványt,
 - bb) légialkalmassági bizonyítványt/légialkalmassági tanúsítványt,
 - bc) üzemben tartási engedélyt,
 - bd) fedélzeti műszaki naplót,
 - be) légi járműbe beépített, nyilvántartásra kötelezett berendezések okmányait (gépkönyv, hajtómű motorkönyvei, úgynevezett „formulárok”, törzskönyvek, így például légi jármű sárkány törzskönyv, légi jármű motor törzskönyv),
 - bf) érvényes felelősségbiztosításról kiadott igazolás.
186. Ejtőernyős ugrással kapcsolatos balesetnél tisztázni kell:
- a) melyik és milyen légijárműről hajtották végre az ugrást,
 - b) a légi járművel honnan szálltak fel,
 - c) milyen magasságból, milyen sorrendben és kik hajtottak végre ugrást,
 - d) milyen időjárási, légköri viszonyok mellett hajtották végre az ugrást,
 - e) ki végezte az ernyő hajtogatását,
 - f) ki volt az ugratás vezető, ugrató parancsnok,
 - g) mi volt a tervezett ugrási feladat,
 - h) az ugrást végrehajtó milyen gyakorlattal rendelkezett.
187. Tekintettel arra, hogy az ernyő kinyílásának elmaradásával, vagy nem megfelelő időben, módon történt kinyílásával összefüggésben bekövetkezett balesetnél kiemelt jelentősége van az ernyő és részei (kupola, zsinórzat, kupolahuzat, nyitóernyő, felfüggesztő rendszer, ejtőernyő tok, kioldórendszer, leoldó zár, hordtáska) állapotának, ezért a feltalált helyzet rögzítését követően szaktanácsadó bevonásával részletesen – lehetőleg mozgóképfelvételen történő rögzítés mellett – meg kell vizsgálni az egyes részek állapotát, elhelyezkedésüket, valamint az egymáshoz kapcsolódásukat.
188. Minden repüléssel kapcsolatos balesetnél – tekintettel annak lehetőségére, hogy a jellemzők térben és időben gyorsan változhatnak – a helyszíni vizsgálattal egyidejűleg vizsgálni kell az esemény helyének és környezetének meteorológiai viszonyait, így
- a) a szél irányát és sebességét,
 - b) a levegőáramlás jellegét (lamináris vagy turbulens áramlás),
 - c) a függőleges irányú levegőmozgások (termik) helyét, kialakulásukat elősegítő körülményeket (napsugárzás erőssége, szöge, a talaj felszínének anyaga, színe).

189. Mezőgazdasági repülésnél az érvényes szakszolgálati engedély és mezőgazdasági jogosítás mellett vizsgálni kell
- a) a légi jármű vezetőjének légi-mezőgazdasági bizonyítványát,
 - b) a kezelésre kijelölt területet, környező lakott területeket, személy- és teherszállító útvonalakat, államhatárt, légvezetőket és kiemelt tereptárgyakat ábrázoló munkatérkép meglétét.
190. A helyszínrajznak az általánosan előírtakon túl tartalmaznia kell a következőket:
- a) a becsapódás kezdeti pontját,
 - b) a légi jármű fődarabjainak helyzetét,
 - c) a roncs hossz-tengelyének irányát,
 - d) a katapult- és biztonsági berendezések helyzetét,
 - e) a személyzet feltalálási helyét,
 - f) a földi nyomokat (túrás, folyadék nyom, tűznyom),
 - g) a repülési irányt.
191. A kapcsolók, fedélzeti műszerek, rádió-berendezések, vezérlőszervek, futóművek helyzetét leírással és fényképfelvételen is rögzíteni kell.
192. A Készenléti Rendőrség Különleges Szolgálatok Igazgatósága Légirendészeti Parancsnokság szükség esetén személyzet és technikai eszköz rendelkezésre bocsátásával köteles segítséget nyújtani a helyszín(ek) felderítésében, meghatározásában, valamint szaktanácsadóként a szemle végrehajtásában.

XI.

A BALESET HELYSZÍNÉN TETT INTÉZKEDÉSEK ÉS ELJÁRÁSI CSELEKMÉNYEK DOKUMENTÁLÁSA, ÉRTESÍTÉSI KÖTELEZETTSÉG

Az elkészítendő iratokra vonatkozó általános előírások

193. A balesettel kapcsolatos feladatok elvégzését követően – halaszthatatlan szolgálati feladat kivételével – azonnal be kell vonulni a szolgálati helyre, és a bevonulás után a Robotzsaru Neo rendszer e célra szolgáló moduljában haladéktalanul el kell készíteni:
- a) az ügyiratokat:
 - aa) a baleset helyszínén folytatott szemléről készített jegyzőkönyv hitelesített másolatát és a jegyzőkönyv mellékleteit,
 - ab) a szabálysértési feljelentést, a helyszín megfigyeléséről felvett jegyzőkönyv hitelesített másolatát és a jegyzőkönyv mellékleteit,
 - b) közlekedési baleset esetén a kimenetelének és bekövetkezési körülményeinek elsődleges rögzítésére szolgáló jelentést (a továbbiakban: Kisjelentés).
194. Az olyan közlekedési balesetnél, amelynél helyszíni bírság kiszabására vagy figyelmeztetés alkalmazására, továbbá az utasítás 32. pontja szerinti intézkedésre került sor, kizárólag a Kisjelentést kell elkészíteni, amelyhez mellékelni kell az elkészített felvételeket.
195. A jegyzőkönyvhöz mellékelni kell:
- a) a baleset bekövetkezési körülményeiről meghallgatott személyek elmondásáról készített, egymástól elkülönített jelentéseket,

- b) a baleset feltételezett okozójának (feltételezett elkövetőjének) – gyalogoselütés esetén a járművezető – baleset előtti haladási irányát alapul vevő tájolással elkészített
M 1:200 méretarányú helyszínrajzot,
 - c) a helyszínről és annak környezetéről, illetve a balesetben részes személyekről, járművekről, egyéb tárgyokról, valamint a helyszínen végzett bizonyítási kísérletről készített képfelvételeket tartalmazó fényképmellékletet,
 - d) minden olyan iratot, dokumentumot, okmányt, egyéb okirati bizonyítékot, amely a helyszíni eljáráshoz kapcsolódóan keletkezett, vagy amit azzal összefüggésben foglalt le (tartott vissza) a hatóság.
196. A helyszínleírásnak és a helyszínrajznak a helyszínen alkalmazott jelöléseket kell tartalmaznia.
197. A helyszíni eljárásról készített jegyzőkönyv helyszínt leíró részét és a jegyzőkönyv mellékleteit úgy kell elkészíteni, hogy azok egymással átfedésben lévő rendszert képezzenek.
198. A további eljárás céljára a jegyzőkönyvről és mellékleteiről megfelelő számú hitelesített másolatot kell készíteni.
199. Az eredeti jegyzőkönyvet és mellékleteit a hitelesített másolati iratok első példányához kell csatolni.
200. Az ügyirat elkészítése – indokolt esetben – az előjáró engedélyével a következő szolgálati napra halasztható. Az előjáró az engedélyét annak megadásakor, illetve ha erre nincs lehetősége, a következő szolgálati napján az eredeti jegyzőkönyvre köteles rávezetni.
201. A közúton vagy a közforgalom előtt el nem zárt magánúton bekövetkezett, személysérüléssel járó közúti közlekedési baleset esetén az erre vonatkozó megfigyelési időszak lejártát követően az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program szerinti statisztikai adatokat rögzíteni kell.
202. Ezen utasítás 193-201. pontjaiban meghatározottak előírászerű, szakszerű és pontos elvégzéséért (elkészítéséért) a szemlebizottság vezetője, illetve ennek hiányában a helyszínen eljáró rendőr a felelős.

Jegyzőkönyv

203. A helyszínen tartott szemléről, illetve a helyszín megszemléléséről készített jegyzőkönyvet gépírással, számítástechnikai úton vagy kézírással (tollal vagy golyóstollal) az eljárási cselekmény foganatosításával (a helyszín megszemlélésével) egyidejűleg kell elkészíteni. Emellett külön-külön vagy együttesen készített kép-, illetve hangfelvétel is alkalmazható.
204. A felvett jegyzőkönyvnek a következőket kell tartalmaznia az alábbi sorrendben:
- a) az eljáró (intézkedő) rendőri szerv megnevezését,
 - b) a baleset bekövetkezésének dátumát, idejét perc pontossággal, helyét (az út jelölését és szelvényszámát, illetve a közterület megnevezését és a házszámot (helyrajzi

- számot)), azon település megnevezését, amelyhez a baleset helye közigazgatásilag tartozik,
- c) szemle esetén a helyszíni eljárás alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezés(ek) megjelölését, büntetőeljárás esetén az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény megnevezését, Btk. szerinti minősítését,
 - d) a bejelentő nevét, lakcímét (rendőr esetén: rendfokozatát és beosztási helyét), a helyszínt biztosító rendőr nevét, rendfokozatát és beosztási helyét,
 - e) a bejelentés idejét,
 - f) a helyszíni szemle, illetve intézkedés lefolytatóinak [szemlebizottság vezetőjének, tagjainak, illetve az intézkedő rendőr(ök)nek], valamint a bizottság munkájában résztvevők nevét és részvételi minőségét, amennyiben hatósági tanú alkalmazására nem került sor, ennek okát,
 - g) a helyszíni eljárás megkezdésének dátumát, idejét perc pontossággal,
 - h) időjárási, forgalmi, út- és látási viszonyokat a baleset bekövetkezésekor és a helyszíni eljárás idején,
 - i) a baleset bekövetkezési körülményeinek leírását (rövid történeti tényállást),
 - j) a baleset résztvevőinek adatait és jellemzőit, részvételi minőségüket (gyalogos, utas, járművezető),
 - k) a sérültek nevét és az őket ellátó egészségügyi intézmény vagy orvos megnevezését, illetve nevét és címét, a sérülés orvosi vélemény szerinti fokát, jellegét, a halál beálltának időpontját, az ezt megállapító orvos nevét,
 - l) a balesettel érintett járművek adatait,
 - m) a baleset következtében a forgalombiztonsági és úttechnikai berendezésekben, a közművekben, a kerítésben, az épületekben, a természeti környezetben, a rakományban keletkezett egyéb dologi (anyagi) kárt elszenvedők adatait és a károk leírását,
 - n) a helyszínen történt-e valamilyen változás vagy változtatás, amennyiben történt, mi változott, mit változtattak meg, és azt ki, mikor és milyen okból tette,
 - o) a baleset tágabb és szűkebb helyszínének, valamint az ott, illetve azokon feltalált nyomok, anyagmaradványok és elváltozások részletes leírását,
 - p) arra történő utalást, hogy szakértő, szaktanácsadó kirendelésére sor került-e a helyszíni eljárás során, illetőleg előzetes helyszíni véleményüket, illetve nyilatkozatukat,
 - q) a balesettel érintett járművek jellemzőit, a nyomkutató, a vizsgálat, illetve az ellenőrzés módját (szemrevételezés, mozgatás, tapintás, műszeres vizsgálat), mérőeszközzel történő mérés esetén az eszköz megnevezését,
 - r) a helyszínen tett, az eljárással (jogsértéssel) kapcsolatos intézkedéseket:
 - ra) a helyszín állapotának rögzítési módját,
 - rb) nyomok, anyagmaradványok, elváltozások felkutatásának, rögzítésének, biztosításának módszerét, módját, digitális fényképfelvétel készítése esetén a helyszíni eljárás során készített első és utolsó fényképfelvétel azonosító sorszámát,
 - rc) lefoglalás, illetve visszatartás tényét, annak módját, a lefoglalt, visszatartott dolog elhelyezését,
 - rd) személyek meghallgatását, az általuk elmondottak rögzítését,
 - re) alkoholszonda, elektromos alkoholteszter, hiteles légalkoholmérő berendezés alkalmazásának tényét, illetve az ellenőrzés elmaradása esetén ennek okát, továbbá amennyiben a szemle tartama alatt ismertté válik, a mérés eredményét,

- rf) vér- és vizeletvételek tényét, illetve az erre történő intézkedést, az ezt foganatosító rendőr nevét, rendfokozatát, szolgálati helyét, illetve ilyen intézkedés elmaradása esetén annak okát,
- rg) személy- és tárgykörözésben történt ellenőrzés tényét (esetleg annak elmaradásának okát) és annak eredményét,
- rh) ismeretlen elkövető vagy sértett felkutatását, illetve kilétük megállapítása végett tett intézkedéseket,
- ri) vezetői engedély, hatósági jelzés vagy egyéb okmány elvételét és annak okát, jogalapját,
- s) a helyszínen tett egyéb intézkedéseket, így különösen:
 - sa) életmentést,
 - sb) a sérült vagy elhunyt személy hozzátartozója értesítésére tett intézkedést, az értesítés idejét, módját,
 - sc) megrongálódott vagy felügyelet nélkül maradt járművek, értéktárgyak megóvása, biztonságba helyezése érdekében a felelős őrzés alapján tett intézkedéseket, ezen tárgyak feltalálási helyét, illetve az arra jogosult személynek történő átadása esetén az átvevő személy adatait, elszállítás esetén a szállító adatait,
 - sd) a további károk bekövetkezésének megelőzése és a forgalom biztonságossá tétele érdekében tett intézkedéseket,
 - se) értesítési, jelentési kötelezettségek teljesítésére tett intézkedéseket, az értesítések tényét, módját és időpontját, illetve ennek elmaradásának vagy sikertelenségének okát, továbbá az ügyésznek eljárási cselekményen történő részvételének időtartamát,
- t) ki, és milyen – közlekedési vagy más – szabályt segett meg, illetve milyen magatartással valósította meg a helyszíni eljárás alapját képező cselekményt,
- u) a helyszíni eljárás befejezésének dátumát, idejét perc pontossággal,
- v) a jegyzőkönyvet hitelesítő aláírásokat, a jelenlévők észrevételeit:
 - va) a helyszíni szemle, illetve intézkedés lefolytatóinak [szemlebizottság vezetőjének, tagjainak, illetve az intézkedő rendőr(ök)nek], valamint a bizottság munkájában részt vevőknek az aláírását, az esetleges különvéleményt,
 - vb) a hatósági tanúk észrevételeit, nyilatkozatait,
 - vc) annak rögzítését, hogy a sértett részt vett-e a helyszíni szemlén, észrevételt vagy indítványt terjesztett-e elő,
 - vd) a baleset érintettjeinek, vagy a szemlén jelen lévő egyéb érdekelteknek az eljárási cselekménnyel kapcsolatos észrevételét, indítványát.

205. A helyszín leírásánál utalni kell az egyes részleteket rögzítő digitális fényképfelvétel(ek) azonosító sorszámára és a helyszínrajz vonatkozó részeire.

206. A helyszínleírásnak, helyszínrajznak és a fényképfelvételeknek elsődlegesen a feltalált helyszínt kell rögzítenie. A rekonstrukció eredményeit jól elhatárolható módon, így például külön rajzon vagy szaggatott vonallal ábrázolva kell dokumentálni.

207. Tekintettel arra, hogy a helyszíni eljárás végrehajtásával egyidejűleg készült jegyzőkönyv az eredeti jegyzőkönyv, így ezt, valamint a hiteles másolat egy példányát együtt kell kezelni. A nem gépirással felvett jegyzőkönyvről gépirással (számítógéppel, írógéppel) hitelesített másolatot kell készíteni.

Meghallgatásról készített jelentés

208. A jegyzőkönyvhöz mellékelni kell a baleset résztvevőinek, sértettjeinek, tanúinak, egyéb érdekeltjeinek helyszíni vagy más helyen (egészségügyi intézményben) történt meghallgatásáról készült jelentést. Ezen jelentésben a meghallgatott személy által elmondottakat egyes szám első személyben kell rögzíteni.

Helyszínrajz

209. A helyszíni eljárás során készített, a mérések eredményeit tartalmazó vázlat alapján a geometria szabályai szerint szerkesztéssel, felülnézeti módban ábrázolva el kell készíteni annak másolatát. A vázlatot – a rajz látható nyom nélküli módosítását kizáró – íróeszközzel (tollal, golyóstollal), a szerkesztett rajz végső állapotát pedig ilyen íróeszközzel vagy e célra szolgáló számítógépes alkalmazással kell elkészíteni.
210. A baleset helyszínét és annak közlekedési szempontból releváns környezetét, az ott feltalált járműveket (az ábrázolt időpontban lévő tényleges állapotában), a nyomokat, továbbá az olyan tárgyakat, anyagokat, amelyeknek méretbeli jellemzője jelentőséggel bír, M 1:200 méretarányban kell megrajzolni. A helyszín olyan elemeit, amelyek méretbeli jellemzői jelentőséggel nem bírnak (növényzet, közműtárgyak, közlekedési jelzések), kizárólag jelképpel kell ábrázolni, de elhelyezkedésüket mérethelyesen kell a rajzon feltüntetni. A szemléletesebb ábrázolás végett a rajz kiegészíthető metszeti, oldalnézeti rajzzal, illetőleg az M 1:200 méretaránytól eltérő léptékű rajzzal is.
211. A helyszínrajz méretarányos, szerkesztéssel való elkészítésétől kizárólag az utasítás 16-17. pontjai szerinti esetben, mérőeszköz hiányában lehet eltérni.
212. A helyszínrajzon fel kell tüntetni:
- a) a feltalált helyszín vonatkozásában:
 - aa) a közlekedési utat és annak részeit, azok megnevezéseit,
 - ab) az út- és forgalomtechnikai berendezéseket, a közúti, vasúti, vízi és légi jelzéseket [forgalomirányító berendezéseket (forgalomirányító rendőrt, jelzőőrt), jelzőtáblákat, útburkolati jeleket],
 - ac) a közvilágítási lámpákat és az ezeket, valamint a vezetéket tartó oszlopokat,
 - ad) az úton lévő akadályokat, az útburkolat jelentőséggel bíró hibáit, a látóteret vagy az észlelhetőséget korlátozó, akadályozó tárgyakat,
 - ae) felülnézeti módban a járműveket (a kormányzott kerekek állását szemléltetve), a sérült vagy elhunyt személyeket, ideértve a baleset (ütközés) pillanatában a járműben (járművön) tartózkodó személyeket is,
 - af) a baleset előtt vagy annak következtében elszóródott tárgyakat,
 - ag) a személyek, a járművek és egyéb tárgyak haladási (mozgási) vonalára, az ütközési, esési és nyugalomba kerülési helyeikre utaló nyomokat, elváltozásokat, anyagmaradványokat,
 - ah) azt a tereptárgyat, amelynek alapján a baleset helye egyértelműen beazonosítható, amely egyben a helyszín elhelyezkedésének rögzítésekor a főbb méretek kiindulási pontjául is szolgál (Rögzítési pont),
 - b) a helyszínnek a baleset bekövetkezése után létrejött állapotát az a) alpont szerinti ismérveknek megfelelően. (amennyiben a helyszín eredeti, ez azonos az a) alpont szerinti feltalált helyszínnel, ha az megváltozott vagy azon változtattak, rekonstruálni kell az eredeti állapotot),

- c) a személyi és tárgyi bizonyítékok (elmondások, nyomok, anyagmaradványok) alapján a baleset helyszínének a baleset bekövetkezésekor fennálló állapotát – ideértve az akkor fennálló forgalmi viszonyokat is –, a baleset folyamatának rekonstruált mozzanatait és ütközési helyzeteit, a sérült és elhunyt személy balesetkori helyét,
 - d) a baleset részeseinek – gyalogosok, járművek – baleset előtti, utáni és szándékolt haladási irányát,
 - e) a helyszín méreteit, az út vonalvezetését jellemző görbületi sugarat (sugarakat), az egymásba csatlakozó, egymásból elágazó utak által bezárt szögeket (vagy azokat jellemző méreteket),
 - f) a feltalált nyomok, anyagmaradványok, elváltozások méretét és az elhelyezkedését jellemző méreteket az ehhez szükséges méret- és méretsegédvonalakkal,
 - g) az út lejtviszonyának irányát és mértékét,
 - h) a rekonstruált helyzetek méretezését,
 - i) a tanúk tartózkodási helyét, ahonnan a balesetet észlelték,
 - j) a környezeti és áttekintő fényképfelvételek készítésének helyét és irányát,
 - k) a rajz megszerkesztése során alkalmazott méretarányt,
 - l) az ügyirat számát,
 - m) a rajz készítőjének nevét.
213. A baleset feltételezett okozója (feltételezett elkövetője) által vezetett jármű baleset előtti, valamint szándékolt haladási irányát és a jármű helyzeteit kék, a balesetben részt vevő gyalogos baleset előtti és szándékolt haladási irányát, valamint a sérült gyalogos, járművezető, utas balesetkori (így például elütési) és baleset utáni (így például elzuhanási, feltalálási) helyzeteit piros színű jelekkel kell ábrázolni.
214. A szemle kezdetekor feltalált helyszínt folytonos, a rekonstruált helyzetet (állapotot), ütközési helyzetet, a mozgásban lévő járművek helyzetét szaggatott vonallal kell ábrázolni.
215. A közúti közlekedés körében bekövetkezett baleset esetén készített helyszínrajzon az utasítás mellékletében feltüntetett egyezményes jeleket, jelöléseket és színeket kell alkalmazni. A vasúti, vízi és légi közlekedés körében bekövetkezett baleset esetén ezeket a jeleket, jelöléseket és színeket értelemszerűen kell használni.
216. A rajzot jelmagyarázattal kell ellátni. Ezen fel kell tüntetni, hogy a rajz egyes elemei mit ábrázolnak (így például feltalált vérmaradvány), továbbá ha azok nem tényszerű adatok, hanem személyi és tárgyi bizonyítékokon nyugvó megállapítások vagy következtetések, akkor azon személyi és tárgyi bizonyítékok megjelölését, amelyeken ezen megállapítások vagy következtetések alapulnak (feltüntetett haladási irányok, ütközés helye).
217. Az egyes részesekre, illetve körülményekre vonatkozó részleteket külön betűvel kell jelölni. Ugyanazon ábrázolandó elem (jármű, tárgy stb.) különböző helyzeteit, valamint haladási irányait azonos betűvel, de különböző alszámozással kell jelölni.
218. Amennyiben a baleset helyszínén nem a közlekedésrendészeti szervezeti egységek, szervezeti elemek egyenruhás közterületi szolgálatot teljesítő állománya intézkedett, úgy a helyszínrajzot nem kell méretarányosan, szerkesztéssel elkészíteni, de a helyszínén megállapított méreteket a rajzon fel kell tüntetni.

Fényképmelléklet

219. A bizonyításra alkalmas fényképfelvételekből – az utasítás 78. pontja szerinti sorrendben – fényképmellékletet kell összeállítani. A fényképmellékletben szereplő felvételekhez magyarázó szöveget kell készíteni, amelyben le kell írni a felvétel tárgyát és a készítés körülményeit is.
220. Az elhunyt személy(ek)ről készített felvételeket a többi felvételtől elkülönítetten, külön mellékletben vagy fényképmellékletben kell elhelyezni.
221. A helyszíni eljárás során az esemény (cselekmény) egyes mozzanatainak rekonstruálásakor készített, a rekonstruált helyzeteket ábrázoló felvételeket a helyszín feltalált állapotát bemutató felvételektől elkülönített fényképmellékletben kell elhelyezni.
222. Amennyiben a fényképfelvételek megsemmisültek vagy bármely ok miatt bizonyításra alkalmatlanok, utólag – a baleset tekintetében jelentőséggel bíró körülmények vonatkozásában azonos feltételek mellett – újabb felvételeket kell készíteni. Ezt el kell végezni még abban az esetben is, ha utólag kizárólag a helyszínt ábrázoló környezeti és áttekintő felvételek készítésére van lehetőség. Ezt a tényt a jegyzőkönyvhöz csatolt jelentésben kell rögzíteni. A bizonyításra alkalmatlan felvételek nem semmisíthetők meg, azokat az eljárási iratok között kell elhelyezni.
223. Pótolni kell a járművek baleset utáni állapotát bemutató fényképfelvételeket is. Ha a jármű a baleset utáni eredeti állapotában fellelhető, akkor ismételt lefényképezésével, ellenkező esetben – a biztosító megkeresése útján – be kell szerezni a kárfelvétel során készített felvételeket.
224. A felvételeket utólag is az általános szabályok szerint kell elkészíteni, amelyet az eljárási szabályok szerint dokumentálni kell. Ezen eljárási cselekmény végrehajtását, ideértve az ezen eljárási cselekmény során készített felvételeket tartalmazó fényképmellékletet is, az első eljárási cselekmény során készítettől külön dokumentumba kell foglalni.
225. A digitális fényképek és mozgóképek (ideértve a fényképmellékletben el nem helyezetteket is), valamint a meghallgatásról készített hangfelvétel adatállományát balesetenként külön-külön, írásvédett adathordozón (CD vagy DVD lemezen) kell tárolni. Ezen adathordozót, illetve hagyományos fényképészeti eljárás alkalmazása esetén a negatív filmet az iratok eredeti példányához kell csatolni, és azzal együtt kell kezelni.

Szabálysértési feljelentés

226. A szabálysértési feljelentést a szabálysértésekről szóló törvény és az annak végrehajtásáról szóló miniszteri rendelet előírásainak megfelelő tartalommal kell elkészíteni, mellékelve hozzá a helyszíni megfigyeléséről felvett jegyzőkönyvet és annak hitelesített másolatát, valamint a jegyzőkönyv mellékleteit (a meghallgatásról készített jelentést, helyszínrajzot, fényképmellékletet).

Kisjelentés

227. A Kisjelentésnek tartalmaznia kell:

- a) az ügyeleti eseménynapló sorszámát,
- b) a baleset bekövetkezésének dátumát, idejét perc pontossággal,
- c) a baleset helyét, annak GPS koordinátáját,
- d) a balesettel érintett járművezetők (vezetők) és gyalogosok nevét, állampolgárságát, életkorát, az általuk vezetett jármű rendszámát (azonosító jelét), az ittasság-ellenőrzés eredményét,
- e) a balesettel érintett jármű fajtáját, rendszámát (azonosító jelét),
- f) a járművezetőkre és a sérültekre vonatkozó, a biztonsági öv, bukósisak, gyermekbiztonsági rendszer használatával kapcsolatos megállapításokat,
- g) rövid történeti tényállást, a baleset természetét,
- h) a sérültek nevét, azon jármű rendszámát (azonosító jelét), amelyben tartózkodott, a sérülés fokát, illetve azt, hogy a helyszínről hová szállították,
- i) a baleset feltételezett okozójának nevét, a baleset okát (a megszegett szabály és annak jogszabályi helyének megjelölésével), a balesetnek az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program szerinti kódját,
- j) a nem járművekben keletkezett egyéb dologi kár leírását,
- k) a tett intézkedéseket (hozzátartozó értesítése, szakértő kirendelése, lefoglalás (visszatartás), felelős őrzésre történt intézkedés, alkoholos befolyásoltság ellenőrzése, vérvétel, hatósági jelzések, vezetői engedély elvétele, ideiglenes forgalomkorlátozás, jelentési kötelezettség teljesítése).

XII. ÉRTESÍTÉSI FELADATOK

228. A baleset következtében a helyszínen vagy még a kórházba szállítást megelőzően életét vesztett, illetve súlyos és életveszélyes sérüléssel kórházba szállított személy közvetlen hozzátartozóját az ügyben eljáró rendőri szerv haladéktalanul értesíteni köteles, illetve ha az értesítendő személy lakóhelye az eljáró szerv illetékességi területén kívül van, a lakóhely szerint illetékes rendőri szerv igénybevételevel intézkedik az értesítéséről.
229. Amennyiben a közlekedési baleset sérültje gyermekkorú, a sérülés fokától függetlenül minden esetben kötelező a közvetlen hozzátartozó, ennek hiányában a gondozó haladéktalan értesítése, tájékoztatása. Ezek sikertelensége esetén az illetékes gyermekvédelmi hatóság értesítését is meg kell kísérelni.
230. Az értesítéseket a körülményeknek megfelelő körültekintéssel és tapintattal kell megtenni.
231. A balesettel érintett mozgásképtelené vált vagy visszatartott, lefoglalt jármű rakományának elszállítása érdekében intézkedni kell a rakomány tulajdonosának vagy fuvarozójának haladéktalan értesítésére; élőállat-szállítmány esetén a hatósági állatorvost is értesíteni kell.
232. A hátrahagyott tárgyokról és értékekről azok azonosítására alkalmas, állapotukat leíró tételes jegyzéket kell felvenni, amelyhez csatolni kell az utasítás 78. pontja szerinti képfelvételeket.

233. A helyszínről elszállított járművek és egyéb tárgyak tulajdonosát vagy annak balesetkori birtokosát az elszállítás tényéről és az ebből fakadó kötelezettségeiről a helyszínen eljáró közlekedésrendészeti szervezeti egység 3 munkanapon belül írásban értesíteni köteles.

XIII. VEZETŐI FELADATOK

234. A balesetekkel kapcsolatos rendőri feladatok gyakorlati végrehajtását a szervezeti egység, szervezeti elem vezetője (a továbbiakban: vezető) köteles rendszeresen ellenőrizni.
235. A vezető a helyszíni eljárásról készített iratok előírás szerinti határidőre és tartalommal történő leadását folyamatosan köteles figyelemmel kísérni, ennek során
- a) fel kell tární az egyes ügyiratokkal kapcsolatos esetleges hiányosságokat,
 - b) meg kell határozni az elvégzendő feladatot, annak végrehajtási módját és határidejét,
 - c) meg kell tenni a szükséges intézkedéseket az általánosan vagy visszatérően jelentkező hibákkal kapcsolatos, azok megszüntetésére irányuló képzések, továbbképzések megszervezése érdekében.
236. A rendőri szerv vezetője köteles gondoskodni arról, hogy az ezen utasításban meghatározott feladatok elvégzéséhez szükséges technikai eszközök a rendőri szerv rendelkezésére álljanak.
237. A vezető felelős azért, hogy az eljárás eredményességét és hitelességét elősegítő rendszeresített technikai eszközök alkalmazásra kerüljenek.
238. A vezető intézkedik a szakértői, szaktanácsadói és tolmácsjegyzékek összeállítására és legalább negyedévenkénti aktualizálására, amely kiterjed a kiértékelési lehetőség változásának nyomon követésére is, illetve lehetőség szerint intézkedik szakértői ügyelet szervezésére.
239. Az olyan ügyekben, amelyekben a helyszíni eljárás során visszatartást rendeltek el – figyelemmel a szabálysértési eljárás során lefoglalt és elkobzott dolgok kezeléséről és értékesítéséről szóló miniszteri együttes rendeletre – a lefoglalás érdekében a teljes ügyiratot továbbítani kell a szabálysértési hatóságnak, illetve a rendőri szerv szabálysértési hatósági jogkört gyakorló szervezeti egységének, lehetőség szerint a balesetet követő munkanapon.
240. Amennyiben a helyszínen rendelkezésre álló adatok alapján nem merül fel sem szabálysértés, sem bűncselekmény gyanúja, és rendkívüli halál sem következett be, úgy a helyszínen tett megállapításokról készített jelentést és a hozzá tartozó képfelvételeket irattárba kell helyezni, és azokat a vonatkozó szabályok szerinti kell kezelni.
241. A vezető köteles intézkedni a statisztikai adatgyűjtésre vonatkozó szabályokból fakadó gyakorisággal és időpontokban az utasítás 201. pontja szerinti statisztikai adatlap (adatok) megküldésére a baleset helye szerint illetékes megyei rendőr-főkapitányság közlekedésrendészeti osztályának, illetve Budapesten történt baleset esetén a Budapesti Rendőr-főkapitányság Közlekedésrendészeti Főosztályának.

242. A vezető saját helyszíni tapasztalata, a helyszínelő jelentése, a helyszíni szemle megállapításai vagy szakértői vélemény alapján tudomásra jutott olyan forgalmi, forgalomtechnikai vagy jármű-karbantartási körülményről, amely a baleset létrejöttében szerepet játszott, a további belesetek megelőzése végett a balesethez vezető vagy azt elősegítő körülményekről azok megszüntetése végett, szükség esetén már a helyszínről rövid úton, de legkésőbb a helyszíni intézkedés befejezését követően haladéktalanul írásban értesíti az illetékes szervet (szervezetet).

XIV. Záró rendelkezések

243. Az utasítás 2011. március 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmény esetén követendő rendőri eljárás szabályzata kiadásáról szóló 3/1998. (I. 31.) ORFK utasítás.

244. Ezen utasítás 245. pontja 2011. március 2-án hatályát veszti.

245. Ezen utasítás hatályba lépésével egyidejűleg az ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás

a) a következő új, 8/A. ponttal egészül ki:

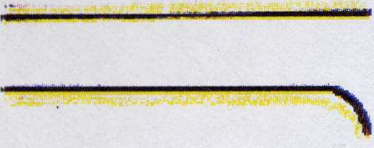
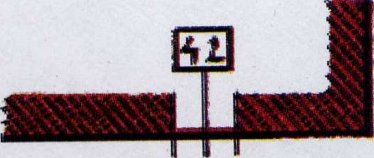
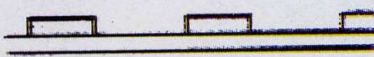
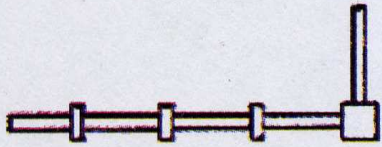
„8/A. Közlekedési baleset esetén, amennyiben felmerül, hogy a jármű vezetője szervezetében szeszessital fogyasztásából származó alkohol van, a járművet és a járművezető ruházatát át kell vizsgálni annak megállapítása érdekében, hogy ott feltalálható-e szeszessitalt tartalmazó, illetve annak tárolására alkalmas tárgy. Ilyen tárgyak feltalálása esetén, azokat – a bontatlan csomagolásban lévők kivételével – le kell foglalni és a feltalálás körülményeit részletesen rögzíteni kell.”

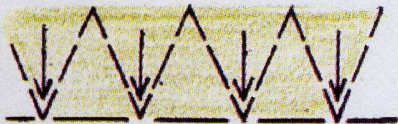
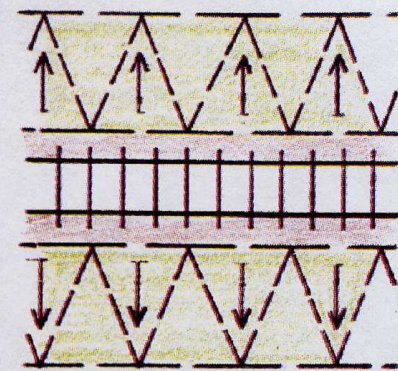
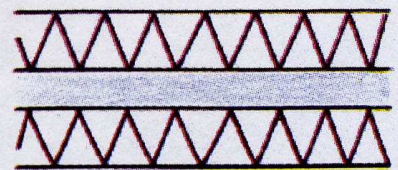
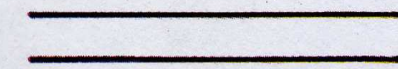
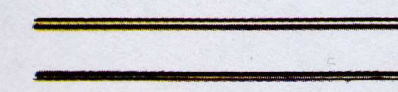
b) 22. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

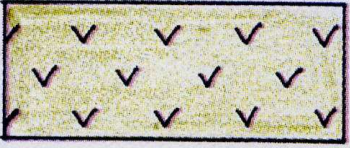
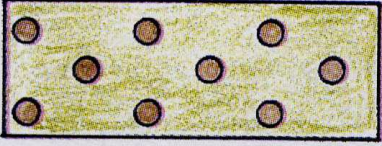
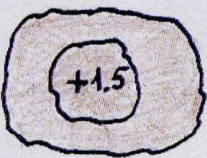
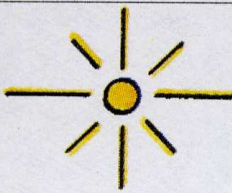
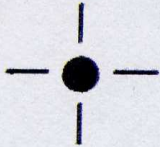
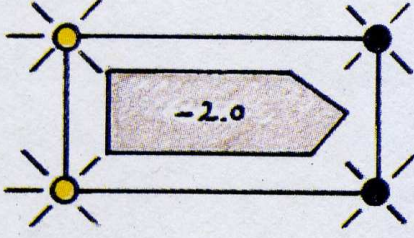
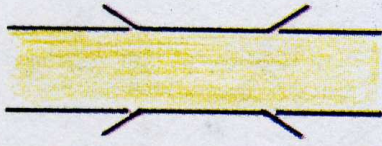
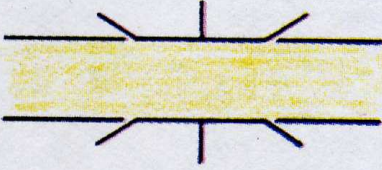
„22. A hiteles mérőeszköz eredményes alkalmazását követően – az utasítás 25. pont d), f) és g) alpontjai kivételével – vér- és vizeletminta vételről intézkedni nem kell.”

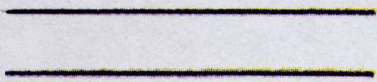
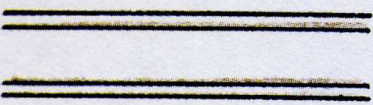
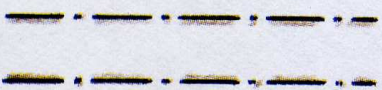
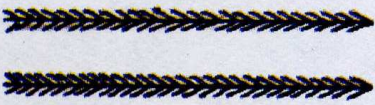
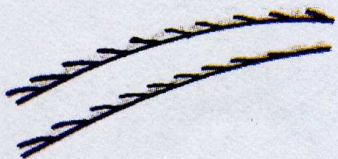
Dr. Hatala József
r. altábornagy sk.

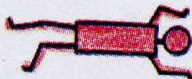
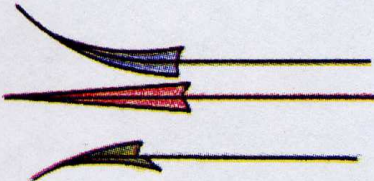
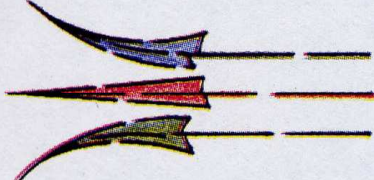
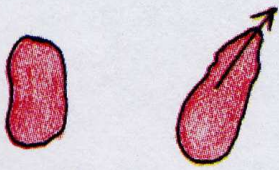
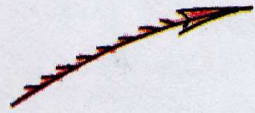
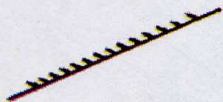
Melléklet a 60/2010. (OT 34.) ORFK utasításhoz

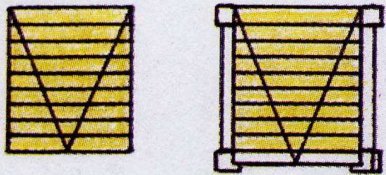
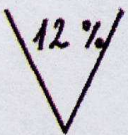
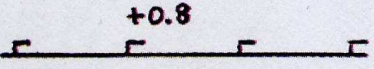
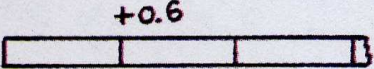
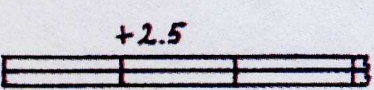
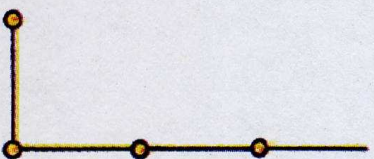
1.		– szegéllyel ellátott úttest – járdaszegély szintkülönbséggel <i>járda citromsárgára színezhető</i>	vonalvastagság 0,7 mm
2.		– szegély nélküli úttest – járdaszegély szintkülönbség nélkül	0,7 mm
3.		házfal kapuszámozással <i>házfal barnára színezhető</i>	0,7 mm 0,5 mm 0,35 mm
4.		kőkerítés (át nem látható)	0,5 mm
5.		drót- vagy fémkerítés átlátható <i>barnára színezhető</i>	0,5 mm
6.		deszkakerítés (át nem látható) <i>barnára színezhető</i>	0,5 mm
7.		kőkorlát (áttört)	0,5 mm
8.		lejtő <i>zöldre vagy barnára színezhető a helyszíntől függően</i>	0,35 mm

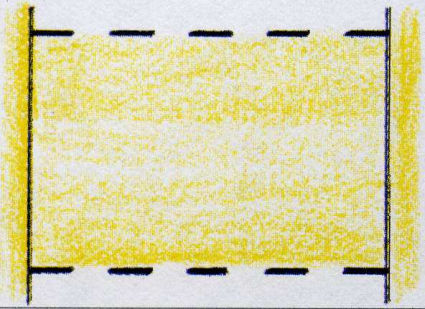
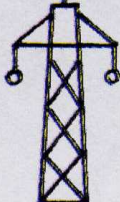
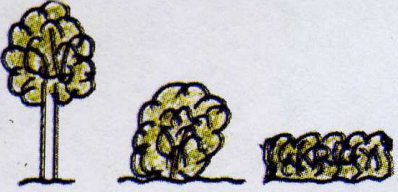
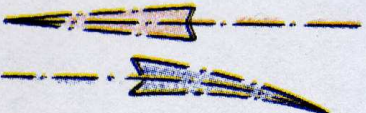
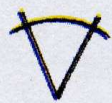
9.		meredek part	0,35 mm
10.		töltés vasúti- vagy villamospályával <i>a helyszíntől függően zöldre, barnára színezhető</i>	vágány: 0,5 mm többi: 0,35 mm
11.		vízelvezető árok (szilárd burkolat nélkül) <i>a helyszíntől függően zöldre, v. barnára és kékre színezhető</i>	0,5 mm 0,35 mm
12.		vízelvezető árok (szilárd burkolattal) <i>csak a víz kékre színezhető</i>	0,5 mm 0,35 mm
13.		vasúti- vagy villamosvágány	0,5 mm
14.		nyomvályús vasúti- vagy villamosvágány	0,5 mm 0,35 mm
15.		lombos fa <i>zöldre, barnára (törzs) színezhető</i>	0,7 mm 0,35 mm
16.		bokor <i>zöldre, barnára színezhető</i>	0,35 mm

17.		bokorsor, sövény <i>zöldre, barnára színeezhető</i>	0,35 mm
18.		füves terület <i>zöldre, barnára színeezhető</i>	0,35 mm
19.		nagy kiterjedésű erdős terület jelölése <i>zöldre, barnára színeezhető</i>	0,35 mm
20.		kő-, homok-, földrakás stb. vagy gödör, mélység-, illetve magasságjelöléssel <i>barna, sárga árnyalataira színeezhető</i>	gödör: 0,35 mm beírás: 0,5 mm
21.		működő közvilágítás <i>sárgára színeezhető</i>	0,5 mm
22.		nem működő közvilágítás <i>feketére színeezhető</i>	0,5 mm
23.		útfelbontás korláttal, lámpával határolva (lámpák működésének jelölése: vö. 21., 22. pont) <i>gödör barnára sz.</i>	bekerítés: 0,5 mm gödör: 0,35 mm beírás: 0,5 mm
24.		fahíd <i>gyalogoshíd esetén c.sárgára színeezhető</i>	0,5 mm
25.		kő- vagy fémhíd <i>gyalogoshíd esetén c.sárgára színeezhető</i>	0,5 mm

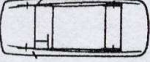
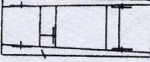
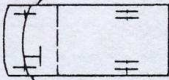
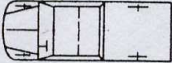
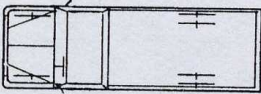
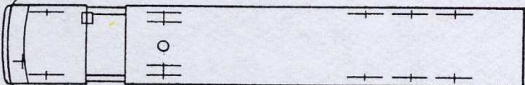
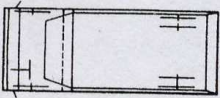
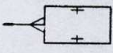
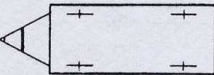
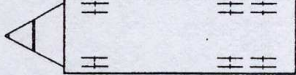
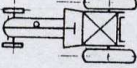
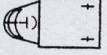
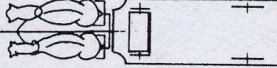
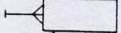
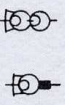
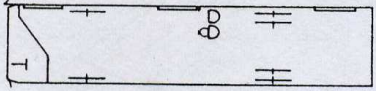
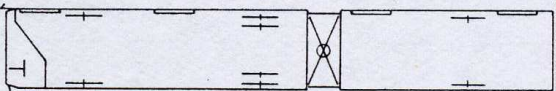
26.		közüti jelzőtáblák, jelzések <i>a KRESZ szerinti színére</i>	0,5 mm
27.		egyéb jelzőtáblák (pl. megállóhelyet, km szelvényt jelző tábla) <i>a tényleges színe szerint</i>	0,5 mm
28.		forgalomirányító jelzőlámpa <i>a megfelelő jelzés színére színezve</i>	0,5 mm
29.		gördülő keréknyom <i>a tényleges láthatóságának megfelelő erősséggel barnára színezve</i>	0,5 mm
30.		ikerkeréktől eredő gördülő keréknyom <i>a tényleges láthatóságának megfelelő erősséggel barnára szí- nezve</i>	0,5 mm
31.		gördülő féknyom vagy laposfutási (defektes keréktől származó) nyom <i>barnára színezve (lásd 30. pont)</i>	0,5 mm
32.		állóra fékezett kerék nyoma <i>makroszkopikusságának megfelelően barnára színezve</i>	0,5 mm 0,35 mm
33.		állóra fékezett ikerkerekektől származó nyom <i>makroszkopikusságának megfelelően barnára színezve</i>	0,5 mm 0,35 mm
34.		oldalcsúszási, sodródási gumiabroncsnyom <i>makroszkopikusságának megfelelően barnára színezve</i>	0,5 mm 0,35 mm

35.		gyalogos, a tekintete irányának jelölésével <i>srafozás, színezés nélkül</i>	0,3 mm
36.		tanú, a tekintete irányának jelölésével <i>feketére színezve</i>	0,5 mm
37.		sérült személy <i>pirosra színezve</i>	0,5 mm
38.		fekvő személy <i>pirosra színezve</i>	0,5 mm
39.		haladási irány jelölése <i>sérülté: piros járművekét azok színére</i>	0,35 mm
40.		szándékolt haladási irány jelölése <i>lásd 39. pont szerint</i>	0,35 mm
41.		– vérmaradvány, – vérmaradványt tartalmazó vonszolási nyom <i>pirosra színezve</i>	0,35 mm
42.		vonszolási nyom és iránya <i>sérült személyé: piros</i>	0,35 mm
43.		járműalkatrésztől keletkezett karcolási nyomok és irányuk <i>színezés nélkül</i>	0,35 mm

44.		lépcső, lépcső kőkorlátokkal <i>lépcső: citromsárga</i>	0,5 mm
45.		vízszintestől eltérő útpálya (emelkedő, lejtő) jelölése %-ban vagy fokban	0,5 mm 0,35 mm
46.		egyéb (pl. újság-, virágárus) pavilon <i>világosbarnára színezhető</i>	0,5 mm
47.		telefonfülke	0,5 mm 0,35 mm
48.		felső-vezeték tartó oszlop	0,5 mm
49.		szalagkorlát magasságának jelölésével	0,5 mm beírás: 0,35 mm
50.		felépítmény nélküli útpályarészeket stabilan elválasztó fal	0,5 mm 0,35 mm
51.		magas (felépítményes) útpályarészeket stabilan elválasztó fal	0,5 mm 0,35 mm
52.		csőkorlát <i>narancssárga színűre színezhető</i>	0,5 mm

53.		kijelölt gyalogos-átkelőhely <i>erős sárgára színezhető</i>	0,7 mm
54.		villanyoszlop és világító lámpatest: alkalmazandó a helyszín oldalnézeti ábrázolása esetében méretarány (ma.) nélkül	0,5 mm
55.		felsővezeték-tartó oszlop: alkalm. a helyszín oldalnézeti ábrázolása esetében, ma. nélkül	0,5 mm
56.		lombos fa, bokor, folyamatos bokorsor: a helyszín oldalnézeti ábrázolása esetében, ma. nélkül <i>lásd 15. pont</i>	0,5 mm 0,35 mm
57.		északi irány	0,5 mm
58.		a baleset idejében uralkodó szélirány jelölése	0,5 mm
59.		baleset utáni (gyalogos, jármű) haladási irány jelölése <i>színezés: lásd 39. pont</i>	0,35 mm
60.		környezeti és áttekintő fényképfelvétel helye és iránya	0,2 mm 0,35 mm
61.		méretezés: – méretvonalak – számértékek	0,2 mm 0,35 mm

Járművek ábrázolása a helyszínrajzon

62		63	64
			
korszerű személygk.		hagyományos építésű személygépkösi	kistehergépkösi (mikrobusz)
65	66	67	
			
Cab+os tehergk.	hagyományos építésű tehergépkösi	nyergesvontató félpótkocsival	
68	69	70	71
			
buldogfűlkés tég.	utánfutó	kéttengelyes pótkösi	háromtengelyes pótkösi
72	73	74	75
			
mezőgazdasági vontató	háromkerekű kisárúszállító	lovaskösi	kézikösi
76	77	78	
			
kerékpár	motorkerékpár	segédmotoros kerékpár	
79		80	
			
autóbusz (Ik. 260)		csuklós autóbusz (Ik. 280)	

